

การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น
อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร. วีระ เลิศสมพร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัก)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

พฤษภาคม 2555

The logo of the University of Phayao is a circular emblem. It features a central white silhouette of a traditional Thai stupa or pagoda, surrounded by several lit candles. The emblem is set against a purple and gold background. The text 'มหาวิทยาลัยพะเยา' (Mahavithayalai Phayao) is written in Thai script along the top inner edge of the circle, and 'UNIVERSITY OF PHAYAO' is written in English along the bottom inner edge.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่ายในการให้คำแนะนำปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขการศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเอง ทำให้งานศึกษาครั้งนี้ฉบับนี้สมบูรณ์

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยพะเยา ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นสถานที่ศึกษาครั้งนี้ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาเล่าเรียนขอขอบคุณ ดร. วีระ เลิศสมพร อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเอง ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลทำให้การศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเองเล่มนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์ คุณทองสุข บุญพอ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหาสาระเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณท่านคณาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อน นิสิตปริญญาโท รหัส 53 สาขาวิชานโยบายสาธารณะทุกท่าน คณะผู้บริหาร พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ ครอบครัวที่เป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จ ผู้ซึ่งวางรากฐานการศึกษาที่ดีและเป็นพลังที่สำคัญยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยเล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสศึกษาจนสำเร็จ

ตนุพล โยธาดี

ชื่อเรื่อง	การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า	دنุพล โยธาดี
ที่ปรึกษา	ดร. วีระ เลิศสมพร
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ของประชาชนที่มีเพศอายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,346 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ f-test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า

1. การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความโปร่งใส และด้านความคุ้มค่า มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ
2. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น โดยรวมทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัญหาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) กฎและระเบียบทำให้การทำงานล่าช้า ไม่ตอบสนองต่อความต้องการประชาชน 2) ขาดความซื่อสัตย์ตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนในการดูแลและพัฒนาชุมชน (ฝ่ายบริหาร และ ส.อบต. รับว่าจะจัดสรรงบประมาณมาให้หมู่บ้านสร้างถนน รางระบายน้ำ แต่ไม่สามารถทำได้) 3) ขาดการการประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ/กิจกรรมและการรายงานผล 4) ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. 5) สมาชิกสภา อบต. และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบ ปัญหาของหมู่บ้าน 6) การใช้ทรัพยากรและการจัดสรรงบประมาณไม่มีความคุ้มค่ากับการดำเนินโครงการ

4. แนวทางแก้ไขจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) ควรปรับปรุงกฎระเบียบของ อบต. ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างทันการณณ์ 2) ฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงาน ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และจัดสรรงบประมาณให้แก่หมู่บ้านให้ทั่วถึง 3) ควรประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การรายงานผลโครงการ/กิจกรรม ราชรับราชจ่ายข้อบัญญัติงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง 4) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางการร่วมตรวจสอบการบริหารงานของ อบต. 5) ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานควรมีความรับผิดชอบ ในการดูแลหมู่บ้านให้มากขึ้น 6) ควรใช้ทรัพยากรและมีการจัดสรรงบประมาณแก่ชุมชนอย่างพอเพียงและคุ้มค่ากับการดำเนินโครงการ

Title Management principles of good governance of Ban Pin Sub district Administrative Organization Dokkhamtai District Phayao Province

Author Danupon Yothadee

Advisor Dr.Veera Lertsomporn

Academic Paper Independent Study M.P.A. in Public Policy, University of Phayao, 2012

ABSTRACT

The purpose of Independent Study were as follows: 1) in order to study the principles of good governance of Ban Pin Sub district Administrative Organization Dokkhamtai District Phayao Province. 2) To compare population opinion about the principles of good governance of Ban Pin Sub district Administrative Organization Dokkhamtai District Phayao Province about population with gender, age and education differences. 3) To study about the problem and solve the problems of management in accordance with good governance of Ban Pin Sub district Administrative Organization Dokkhamtai District Phayao Province. The population of study who were the elections of 4,346 populations aged more than 18 years. The questionnaires were used for collecting data. The descriptive statistics used in analyzing data were percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test. If the difference was statistically significant difference in the average earnings by means of the LSD (Least-Significant Different) by presented in tabular form of presentation.

The results of this study were as follows:

1. Management principles of good governance of Ban Pin Sub district Administrative Organization Dokkhamtai District Phayao Province. Also included 6 field were rated at moderate level. In each field divided as follows arrange from the most to the least such as the participation, rule of law, moral, responsibility, transparency and worthiness were rated at moderate level.

2. The results of hypothesis were that population of different age and education level with the management principles of good governance of Ban Pin Sub district Administrative Organization Dokkhamtai District Phayao Province. Also included were six

different fields. The population of different gender with the management principles of good governance of Ban Pin Sub district Administrative Organization. Also included were six different fields, no difference which does not conform to the assumptions set statistically significant at the 0.05 level.

3. The problem of the respondents found that 1) Rules and regulations to work late. Do not respond to public demand. 2) Lack of honesty with respect to the public for care and community development (administrators and members of Sub district Administrative Organization get the budget back to the village roads, drainage channel, but can not be done) 3) Lack of publicity for the project/activity and reporting 4) Lack of population participation in monitoring the implementation of Sub district Administrative Organization 5) Members and administrators do not focus on the responsibility of the village 6) Resource consumption and allocation of budget is not cost-effective to implement

4. The solutions of the respondents found that 1) Should to improve the rules of Sub district Administrative Organization. Should have the flexibility to resolve the situation immediately. 2) Administrators, members of Sub district Administrative Organization and the authorities must be faithful to duty, care and allocate the budget to cover all the villages. 3) Public relations should be increased as a result the project/activity, revenue expenses, budget provision, the procurement. 5) Allow the channel to monitor the administration of Sub district Administrative Organization. 6) Should be used resource and allocation of funds to communities with adequate and cost effective project.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	8
แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	14
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	26
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิ่น.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	44
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5 บทสรุป	78
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผลการวิจัย	82
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	101
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ..	107
ภาคผนวก ค วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม	113
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	117

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน	41
2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	48
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	48
4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	49
5	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน โดยรวม 6 ด้าน	50
6	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม	51
7	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม	52
8	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส	53
9	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านการมีส่วนร่วม	54
10	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ	55
11	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า	56
12	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลัก กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามเพศ	57
13	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลัก กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามอายุ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน 60
15	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน 61
16	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน..... 62
17	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน..... 63
18	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน โดยรวมทั้ง 6 ด้านจำแนกตามระดับการศึกษา 64
19	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม สำหรับประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน..... 66
20	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม สำหรับประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 67
21	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส สำหรับประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน..... 68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
22	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ สำหรับประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน..	69
23	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า สำหรับประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	70
24	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม	71
25	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม	73
26	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส.....	74
27	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านการมีส่วนร่วม.....	75
28	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความความรับผิดชอบ	76
29	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า.	77

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน	32
2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา.....	38

อักษรย่อ

อบต.	= องค์การบริหารส่วนตำบล
ส.อบต.	= สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
อปท.	= องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ก.พ.ร.	= สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ
พ.ร.ฎ.	= พระราชกฤษฎีกา
IOC.	= Index of consistency

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 282 ระบุว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่ มาตรา 283 ระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไป ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง (สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง, 2554 หน้า 93)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของภาครัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยมีหน้าที่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องทำเท่าที่จำเป็น และมีหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานพื้นฐานในท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีภารกิจในการที่จะต้องจัดบริการสาธารณะที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 หน้า 153)

ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติโดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากกฎหมายบัญญัติไว้มิได้ และที่สำคัญก็คือ การถือปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา

287 ที่กำหนดว่า ประชาชนในท้องถิ่นย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย (สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง, 2554, หน้า 95)

เมื่อปี พ.ศ. 2546 ได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีเหตุผลว่า โดยที่มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการบริการราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการนี้ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (สำนักพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง, 2554, หน้า 443) ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกานี้ ในมาตรา 52 ได้กำหนดไว้ว่า ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามแนวพระราชกฤษฎีกานี้ โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติ ในหมวด 5 ซึ่งได้แก่การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและหมวด 7 ได้แก่ การอำนวยความสะดวกและการสนองความต้องการของประชาชน (บุษกรณ กกรัมย์, 2551, หน้า 2)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนโดยมีภารกิจในการจัดสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นหลักในการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นการบริหารงานที่ประชาชนสามารถรับรู้และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การบริหารงาน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนตามนโยบายการกระจายอำนาจ ตลอดจนสนับสนุนให้การพัฒนาท้องถิ่นมีความยั่งยืน ประกอบกับสถาบันพระปกเกล้าได้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ดังนั้น หน่วยงานท้องถิ่นทุกแห่งจึงได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาสู่การปฏิบัติมากยิ่งขึ้น และจากการที่หน่วยงานท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชนนี้เองจึงเป็น

ที่น่าสนใจว่าในการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักบริหารงานนั้น ๆ ท้องถิ่นมีการดำเนินงานอย่างไร และประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของรัฐมากน้อยเพียงใด

การบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกและการสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นหลักสำคัญของระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะถือปฏิบัติ เพราะเป็นกฎหมายที่บังคับใช้กับทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรเหล่านี้มีอิสระในการบริหารงานแต่มีส่วนใกล้ชิดต่อการให้บริการประชาชนโดยตรง (สุตาภรณ์ คำมุกชิก, 2552, หน้า 2)

ดังนั้น การที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องบริหารงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อให้การบริหารงานนั้นเกิดประโยชน์สูงแก่ประชาชน ทั้งนี้เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน (สำนักนายกรัฐมนตรื, 2545, หน้า 2)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องดังกล่าว จึงได้ทำการศึกษาถึงการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล โดยศึกษาในประเด็นการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านป็นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีแตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีแตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตั้งแต่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 4,346 คน โดยได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านนิติธรรม
- 2) ด้านคุณธรรม
- 3) ด้านความโปร่งใส
- 4) ด้านการมีส่วนร่วม
- 5) ด้านความรับผิดชอบ

6) ด้านความคุ้มค่า

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจาก 10 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 10 หมู่บ้าน ได้แก่

- 1) บ้านสบจ้อม หมู่ที่ 1
- 2) บ้านจิวหงก หมู่ที่ 2
- 3) บ้านปินใต้ หมู่ที่ 3
- 4) บ้านปินเหนือ หมู่ที่ 4
- 5) บ้านจิวงาม หมู่ที่ 5
- 6) บ้านม่อนผาคำ หมู่ที่ 6
- 7) บ้านบานเย็น หมู่ที่ 7
- 8) บ้านปินพัฒนา หมู่ที่ 8
- 9) บ้านปงพัฒนา หมู่ที่ 9
- 10) บ้านสันติพัฒนา หมู่ที่ 10

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจตัดสินใจในการบริหารงานของตำบล ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

การบริหาร หมายถึง การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1) ด้านนิติธรรม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติเกี่ยวกับการตรา กฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และชุมชนยอม ปฏิบัติการตามกฎหมาย

2) ด้านคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดหลักความถูกต้องให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้

3) ด้านความโปร่งใส หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540

4) ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือคณะผู้บริหาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การประเมินผลงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล

5) ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชน ได้แก่ การตระหนักในหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล และกล้ายอมรับผลการกระทำ

6) ด้านความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

ประชากร หมายถึง ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล

บุคลากร หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายราชการประจำ

ฝ่ายบริหาร หมายถึง นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ฝ่ายนิติบัญญัติ หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ฝ่ายราชการประจำ หมายถึง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติงาน

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) อายุ 18-30 ปี 2) อายุ 31-45 ปี 3) อายุ 46-60 ปี และ 4) อายุ 60 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ 1) ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา หรือ ปวช. 3) อนุปริญญา หรือ ปวส. และ 4) ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบผลการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
2. ทำให้ทราบผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยาของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน
3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
4. ทำให้สามารถนำผลการศึกษาที่ได้รับไปเป็นข้อมูลในการจัดทำเป็นแผนและนโยบายในการพัฒนาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา การบริหารตามหลักกิจการบริหารบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้มีการศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. แนวคิดการกระจายอำนาจ

อำนาจ เกื้อหนุนาดี (2546 หน้า 21) แนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นและได้พัฒนาไปพร้อมกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตย เพื่อการลดการะัฐบาลในการบริหารประเทศโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชน ซึ่งเดิมที่อำนาจการปกครองทุกอย่างจะรวมอยู่ที่ส่วนกลาง (Centralization) โดยหลักการสำคัญของการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ตามกรรมวิธีของการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ซึ่งวิธีของการกระจายอำนาจการปกครองมี 2 กรณี คือ 1) การกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองตามเขตพื้นที่ (Territory) เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เป็นต้น และ 2) การกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองตามลักษณะเฉพาะกิจกรรม (Activity) หรือแต่ละหน้าที่ (Function) เช่น การเดินรถ การโทรศัพท์ การประปา การไฟฟ้า เป็นต้น

2. ความหมายของการกระจายอำนาจ

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2540 หน้า 12) อธิบายว่า การกระจายอำนาจ (Decentralization) มีความหมาย 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Decentralization by Territory or Size and) หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นทำกิจการ หรือบริการสาธารณะภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา

2) การกระจายอำนาจตามกิจการ (Decentralization Functional) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา การโทรศัพท์ เป็นต้น

ลิขิต ธีรเวคิน (2535 หน้า 3) ได้อธิบายว่า การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) มีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ใน 2 ประเด็นดังนี้

1) การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบอบประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้ว เป็นฐานเสริมที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2) การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านการพัฒนาชนบทโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้น ได้ต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองตนเอง ในลักษณะที่มีความอิสระพอสมควร ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

โดยสรุป การกระจายอำนาจการปกครอง หมายถึง การกระจายอำนาจการบริหารส่วนกลางไปสู่ภูมิภาคหรือท้องถิ่นของประเทศ เพื่อให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยมีอิสระในการบริหารการปกครองตนเองตามอาณาเขตหรือตามกิจกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการจำนวนมากได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นไว้ ซึ่งพอที่จะกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523 หน้า 2) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการ

บางอย่างเพื่อบำบัดความต้องการของตน มีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่ง ที่รัฐทำให้เกิดขึ้นแนวคิดพื้นฐานของการปกครองท้องถิ่น จึงเป็นประโยชน์ต่อการวางรากฐาน

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 หน้า 11-13) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตน การที่ท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่และมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับระบบการปกครองท้องถิ่นของแต่ละประเทศยึดถือ

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2526 หน้า 8) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์กรทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2547 หน้า 4) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของรัฐซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครองทั้งทางการเมืองและทางการบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองสามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์การที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

ฮอลโลเวย์ (Holloway. 1951 pp. 101-103) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเองและมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

มอนตาญ (Montagu. 1984 p. 574) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยอิสระ มีอำนาจอิสระและมีความรับผิดชอบที่สามารถใช้ได้โดยปลอดจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ยังคงอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ใช้รัฐอิสระ

คลาร์ก (Clarke.1957 p. 87-89) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น ไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของประเทศหรือรัฐที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะจัดตั้งและอยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

รอปสัน (Robson. 1953 p.574) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึงหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตาม กฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุปหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญ ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 หน้า 22)

การปกครองของแต่ละชุมชนอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ ด้านจำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจัดเป็นเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ตามที่เหตุผลดังกล่าวหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอธิปไตย เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 หน้า 26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1) ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2) เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่ย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3) เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4) เพื่อให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญการปกครองท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ด้อยไปกว่ารัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 มีประเด็นที่น่าสนใจอยู่หลายประการ เป็นความก้าวหน้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้นว่า (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 หน้า 36)

ประเด็นที่ 1 ความเป็นอิสระของท้องถิ่น ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 282 เป็นการให้ความมีอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น และโดยเฉพาะคำกล่าวที่ว่า “ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่” นอกจากนั้นยังกำหนดว่า “ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นที่ 2 การเพิ่มอำนาจให้กับท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา 283 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการ

สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง

ประเด็นที่ 3 กำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ อบต. มีความเข้มแข็งโดยกำหนดไว้ว่า อบต. ย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็ง และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาระบบการคลังของท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้ง หรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดบริการสาธารณะเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า เป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างทั่วถึง

ประเด็นที่ 4 กำหนดให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น ซึ่งเห็นว่า เป็นความก้าวหน้าที่ทำให้เกิดการกำหนดอำนาจหน้าที่ ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นของ อบต. โดยเห็นว่าภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จะต้องมีการแก้ไขของภาษีแต่ละชนิด การทำให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ของ อบต. สำหรับการจัดสรรรายได้ รัฐบาลต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ อบต. เป็นสำคัญ

ประเด็นที่ 5 การกำหนดโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 284 ระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับที่มาของสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการเลือกตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งเห็นว่าจะมีความคล้ายกับรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540

ส่วนในประเด็นที่มีความแตกต่างออกไปได้แก่ การกำหนดให้มีการจัดตั้ง อบต. รูปแบบพิเศษ ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ระบุว่า ให้มีโครงสร้างที่แตกต่างไปจากองค์ประกอบข้างต้น โดยให้กระทำได้ตามที่บัญญัติ นั่นก็คือ การมีโครงสร้างที่นอกเหนือจากแบบสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ แต่คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

ประเด็นที่ 6 การกำหนดให้ อบต. ต้องจัดให้มีวิธีการที่ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมซึ่งประเด็นที่น่าสนใจในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชนในท้องถิ่น ให้มีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ อบต. โดยเฉพาะการกำหนดให้ อบต. ต้องจัดให้มีวิธีการตระหนักถึงการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนกลุ่มองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดการวางแผนและการตัดสินใจ โดยเฉพาะการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ในท้องถิ่น และนอกจากนั้นการกระทำของ อบต. ในการบริหารจัดการที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจะต้องเปิดโอกาส ต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบเป็นเวลาพอสมควร

ประเด็นที่ 7 กำหนดให้ อบต. ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือจัดให้ประชาชน ออกเสียงประชามติในส่วนที่เกี่ยวข้องขอให้ อบต. ทั้งหลายไปพิจารณาในมาตรา 287 ที่เปิดพื้นที่

ให้ประชาชนมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของ อบต. ในการกระทำที่เกี่ยวกับโครงการที่มีผลกระทบต่อชีวิตของคนในชุมชนซึ่ง อบต. จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนกระทำหรือจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อการตัดสินใจ

ประเด็นที่ 8 กำหนดให้ อบต. รายงานงบประมาณการใช้จ่ายและผลการดำเนินงานต่อประชาชน ให้ความสำคัญต่อการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและการกำกับการบริหารจัดการของ อบต. โดยเฉพาะการกำกับให้ อบต. ต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายและผลการดำเนินงานในรอบปี

ประเด็นที่ 9 กำหนดให้มีองค์การพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อมิให้ผู้บริหารงานท้องถิ่นใช้อำนาจที่มากเกินไปในการบริหารงานบุคคล แต่การทำให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีองค์การพิทักษ์คุ้มครองคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานบุคคลก็จะทำให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีขวัญและกำลังใจมากขึ้น และนอกจากนั้น การเรียกชื่อพนักงานท้องถิ่นที่มีอยู่แต่เดิมก็ปรับเปลี่ยนเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น และทั้งนี้ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นยังมีคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์การกลางในการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

ดังที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ให้ความสำคัญการปกครองท้องถิ่น เพื่อแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประโยชน์ของบุคลากรส่วนท้องถิ่น ตลอดจนประชาชน และกลุ่มองค์กรชุมชนในท้องถิ่นทั้งหลายว่าจะได้รับประโยชน์อะไร จากหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญฉบับ 2550

แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

1. ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติและระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริตและการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพ ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้ (ประเวศ วะสี, 2547, หน้า 6-7)

1) การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีพอในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมขณะที่กลไกที่มีอยู่บกพร่อง ไม่สามารถเตือนภัยที่เคลื่อนไหวเข้ามากระทบระบบเศรษฐกิจและการเงินอย่างรวดเร็วได้ รวมทั้งเมื่อถูกกระทบแล้วยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองการบริหารจัดการต่าง ๆ ของภาครัฐและภาคเอกชนให้ทันต่อสถานการณ์ได้

2) ความอ่อนด้อยและถดถอยของกลุ่มข้าราชการ นักวิชาการหรือเทคโนโลยีแคเรต (Technocrats) คนกลุ่มนี้ต้องมีบทบาทสำคัญในการศึกษาค้นคว้าเสนอแนะนโยบายและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหารประเทศ

3) ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการ ทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน มีลักษณะที่ขาดความโปร่งใสบริสุทธิ์และยุติธรรมส่งผลให้ตัวระบบเองไม่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดความฉ้อฉลผิดจริยธรรมในวิชาชีพขึ้นได้

4) ประชาชนขาดข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง อย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา

5) ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและเอกชนซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และมีการร่วมกันการกระทำทุจริตอย่างเป็นกระบวนการ

จากสาเหตุดังกล่าว หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วนแล้วโอกาส การฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจของไทย อาจต้องใช้เวลาานกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น การแก้ไข ปัญหาอย่างยั่งยืนก็คือ การขจัดสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น และสร้างธรรมรัฐหรือ ธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยให้ปรากฏ เป็นจริงในภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน

2. ความหมายของธรรมาภิบาล

ได้มีนักคิดและนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของธรรมาภิบาล หรือธรรมรัฐ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2541 หน้า 19-20) กล่าวถึงความหมาย ธรรมรัฐหรือธรรมาภิบาล ไว้ดังนี้

พระราชรัฐ หมายถึง กระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไปในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่าง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

ธรรมาภิบาลหรือธรรมาธิปไตยหรือพระราชรัฐ (Good Governance) มีความหมายว่า การปกครองโดยธรรม โดยเน้นการบริหารบนรากฐานความถูกต้องดีงาม ประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชนเป็นใหญ่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 หน้า 103)

ธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหมายถึง แนวทางการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในหลักความถูกต้อง เป็นธรรมตามหลักพื้นฐาน บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2546 หน้า 58)

ธีรยุทธ บุญมี (2541 หน้า 1) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล ว่าเป็นกระบวนการ ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไปในการที่จะทำให้ การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและ ตรวจสอบได้ ทั้งนี้ยังได้เสนอว่ารัฐธรรมนูญแห่งชาติ เป็นยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจของชาติ แนวทางที่ถูกต้องคือทางสายกลาง คือการพึ่งพาตนเอง และเสริมปัญญาไทย ใจสากล รัฐธรรมนูญแห่งชาติเป็นการเคลื่อนไหวอย่างมีพลังขององค์กรท้องถิ่น ประชาคม ชุมชน เพื่อเข้าใจปัญหาพึ่งพาตนเอง ช่วยตนเอง ปฏิรูปตนเองขณะเดียวกันก็เพื่อความเข้มแข็งที่จะ ตรวจสอบสิ่งที่ไม่ดีไม่งามได้อย่างจริงจังรูปแบบรัฐธรรมนูญแห่งชาติ คือการยกระดับกระบวนการ ความสัมพันธ์ความร่วมมือของส่วนต่าง ๆ ของสังคม อันได้แก่ ภาครัฐ ภาคสังคม และเอกชน สถาบันสำคัญ ๆ ของประเทศ คือ ชุมชน ประชาคม ภูมิภาคและระดับชาติ ในลักษณะเป็น รูปธรรมมีพลัง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2544, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่าการที่ กลไกของรัฐ ทั้งการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใสและ รับผิดชอบเป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่าเป็น ระบบโครงสร้างกระบวนการความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ปรัชญา เวสารัชช์ (2542, หน้า 45) กล่าวถึงในความหมายของการบริหารจัดการ ที่ดีซึ่งหมายถึงกลไกการทำงานของหน่วยงานใด ๆ ไม่ว่าจะรัฐบาลระบบราชการ หรืออะไรก็ตาม ที่มีรูปแบบวิธีการบริหารจัดการที่ดี โดยพิจารณาถึงสามเรื่องหลัก ๆ ได้แก่ หลักการที่ดี วิธีการ ที่ดี และผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพด้วย คือจะต้องมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล ความเป็นธรรม โปร่งใสและมีความรับผิดชอบ

ประเวศ วะสี (2547, หน้า 7) ได้ให้คำนิยามของรัฐธรรมนูญว่าหมายความว่า รัฐที่มีความ ถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งหมายถึงความถูกต้องเป็นธรรมใน 3 เรื่องคือ

- 1) การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม ถูกตรวจสอบได้
- 2) ภาคธุรกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม สามารถตรวจสอบได้
- 3) สังคมที่เข้มแข็ง ความเป็นประชาสังคม (Civil Society) สามารถตรวจสอบภาครัฐ และภาคธุรกิจให้ตั้งอยู่ได้ในความถูกต้องได้

รัฐธรรมนูญเป็นการยกระดับกระบวนการความสัมพันธ์ ความร่วมมือของส่วนต่าง ๆ ในสังคม อันได้แก่

- 1) ภาครัฐ ภาคสังคมและภาคเอกชน
- 2) สถาบันต่าง ๆ ของประเทศ
- 3) ระดับต่าง ๆ ของประเทศ คือ ชุมชน ประชาคม ภูมิภาคและระดับชาติให้มีลักษณะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีพลัง

Governance หมายถึง กรอบในการบริหารจัดการขององค์กรต่าง ๆ ในระดับบริษัท เรียกว่า Corporate Governance ในส่วนราชการ เรียกว่า Public Governance Good Governance ในภาษาไทยใช้หลายคำ อาทิเช่น ประชาธิปไตย ธรรมรัฐ ธรรมภิบาล ระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี เป็นต้น

เป้าหมายของ Good Governance คือ การพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกภาคในสังคม มีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคม ไม่ใช่ภาคใดภาคหนึ่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1

การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือการบริหารกิจการสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ผู้รับบริการ ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์อันดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ทำให้ประชาชนยอมรับนับถือ และเชื่อมั่นได้ว่าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานท้องถิ่นนั้น มีความตั้งใจทำงานเพื่อความสุขของประชาชนอย่างแท้จริง หลักธรรมภิบาลเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาธิปไตยมีความยั่งยืนซึ่งมีองค์ประกอบ 10 ประการ ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (ถวิลวดี บุรีกุล (2552, ม.ป.ป)

จากนิยามความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับธรรมภิบาล (Good Governance) จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานของภาครัฐในทุก ๆ ด้านโดยชอบธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานประชาธิปไตยที่เข้มแข็งมีความชอบธรรม ด้านกฎหมายมีเสถียรภาพมีโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ธรรมภิบาลเป็นหลักการการทำงานที่นำมาใช้เพื่อบริหารงานแนวใหม่ เพื่อให้ได้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล ความเป็นธรรมและความสุจริต

สุณี ผลดีเยี่ยม (กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2546, หน้า 27) อธิบายหลักสำคัญในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แบ่งออกเป็น 9 หมวด ดังนี้

1) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ไม่มีขั้นตอนในการทำงานที่เกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการตอบสนองตามความต้องการ และมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

2) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน โดยทุกส่วนราชการต้องกำหนดภารกิจในการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา และหากภารกิจใดส่งผลกระทบต่อประชาชน ต้องขอรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนดำเนินการ

3) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจรัฐ โดยจัดทำแผนการปฏิบัติงานทุกปีงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณ เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จเพื่อขอของบประมาณในการดำเนินการต่อคณะรัฐมนตรี

4) การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ โดยให้ทุกส่วนราชการเผยแพร่แผนการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ เว้นแต่เรื่องงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างที่เปิดเผยภายหลังมีการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างไม่จำเป็นต้องเลือกราคาที่ต่ำที่สุด แต่ให้ยึดคุณภาพเป็นหลัก

5) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยให้กระจายอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องการอนุญาต อนุมัติ การปฏิบัติราชการไปยังผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อความรวดเร็วในการให้บริการประชาชน นอกจากนี้ทุกส่วนราชการต้องตีตประกาศแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาในดำเนินการให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการทราบ และให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบ การจัดตั้งศูนย์บริการร่วมหรืออาจเรียกว่า One Stop Service ขณะที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอจะเป็นผู้รับผิดชอบศูนย์บริการร่วมประจำจังหวัด

6) การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการในกรณีที่มีการยุบเลิก โอน หรืออาจรวมส่วนราชการใดแล้ว ห้ามจัดตั้งส่วนราชการที่มีภารกิจอำนาจหน้าที่เหมือนหรืออาจคล้ายกับส่วนราชการที่ถูกยุบเลิกไป

7) การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยทุกส่วนราชการต้องกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน และประกาศให้ประชาชนทราบแต่หาก ก.พ.ร. เห็นว่าระยะเวลาที่ประกาศไว้ล่าช้าเกินไป ก็สามารถกำหนดเวลาให้ส่วนราชการนั้น ๆ ใหม่ได้ในส่วนกรณีที่มีประชาชนทำหนังสือแจ้งร้องเรียน หรือเสนอแนะความคิดเห็นให้แต่ละส่วนราชการนั้น ต้องเร่งแก้ไข พร้อมกับแจ้งกลับกรณีผู้ร้องเรียนระบุชื่อมาด้วย แต่ในการแจ้งผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ จะไม่มีการเปิดเผยชื่อ ที่อยู่ของผู้ร้องเรียน

8) การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ให้ทุกส่วนราชการแต่งตั้งคณะผู้ประเมินอิสระตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.ร. กำหนดเพื่อขอรับเงินรางวัลประจำปี แต่หากส่วนราชการใดสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.ร. กำหนดสามารถจะมีการเพิ่มรางวัลพิเศษให้ด้วยทั้งนี้ การประเมินต้องเป็นความลับ เพื่อความสามัคคีของราชการในสังกัด

9) บทเบ็ดเตล็ด ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการงานเมืองที่ดีตามแนวทาง พ.ร.ฎ. นี้ภายใต้การดูแลและให้ความช่วยเหลือของกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานการจัดสรรงบประมาณและการบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติได้

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2546, หน้า 60-64) ได้สรุปสาระสำคัญอันเป็นหลักพื้นฐานของธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ดังนี้

1) หลักนิติธรรม ได้แก่การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านี้โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการไต่สวนสาธารณะ การแสดงประชามติ การแจ้งความเห็น การประชาพิจารณ์ หรืออื่น ๆ

5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

หลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) จากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ (สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2554. <http://www.psdb.ku.ac.th/government/20governance.pdf>)

1) หลักนิติธรรม ความหมายของนิติธรรม ได้แก่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ในองค์กรเป็นข้อตกลงร่วมกันและการบังคับใช้ กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวต้องเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร กฎ และข้อบังคับเหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในองค์กร รวมทั้งสร้างภาพเอื้อต่อการควบคุมและพัฒนาสังคมนั้นด้วย

แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรมในองค์กร ได้แก่

1.1) ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์กร เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิเสรีภาพ บทบาท และความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร รวมทั้งขอบเขตในการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบประชาธิปไตย

1.2) พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและพัฒนาการผลิติดุคกลางให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตัวชี้วัด กฎข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ มีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดี และลงโทษคนไม่ดี และมีการปรับปรุง

กฎข้อบังคับและระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงก็จะเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่ง

1.3) องค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็วโปร่งใสรวดตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชน ส่วนด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเป็นธรรมมีความประพฤติสุจริตปราศจากคอร์รัปชันนอกจากนี้ขนาดองค์กร อัตรากำลังคนและงบประมาณจะลดลง

1.4) สภาพสังคมในองค์กร มีข้อร้องเรียน คดีความและการฟ้องร้องรวมทั้งสถิติการทำผิดกฎต่าง ๆ ลดลง คนในองค์กร ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพของตนเอง รู้และเข้าใจกฎระเบียบข้อบังคับ และมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย ในการแสดงความคิดเห็นในกรณีต่าง ๆ

2) หลักคุณธรรม ความหมายของคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ เป็นพลเมืองดี คือ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ได้แก่

สัจจะ คือ การรักษาความสัตย์

ทมะ คือ การรู้จักข่มใจตนเอง

ขันติ คือ การอดทน อดกลั้นและการอดออม

จาคะ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต

2.1) แนวทางการดำเนินการตามหลักคุณธรรม ได้แก่

2.1.1) สถาบันการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเริ่มจากเยาวชนในและนอกระบบการศึกษาของชาติอย่างจริงจัง

2.1.2) หน่วยงานใช้หลักคุณธรรม อย่างกว้างขวางจริงจัง โดยเริ่มจากผู้บังคับบัญชา

2.1.3) หน่วยงานให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมที่ถูกรังแกโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่ารวมถึงการยอมรับเชิดชูให้เกียรติและการให้ Incentives ในรูปแบบต่าง ๆ

2.1.4) องค์กรระดับต่าง ๆ มีกาจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ

2.1.5) ทุกหน่วยงานภาครัฐควรมีหลักจริยธรรมของตนเองหรือแต่ละสาขาวิชาซึ่งพออย่างเปิดเผย

2.2) ตัวชี้วัดหลักคุณธรรม ได้แก่

2.2.1) การร้องเรียน หรือร้องทุกข์ในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ทั้งในและนอกองค์กรลดลง

2.2.2) คุณภาพชีวิตของคนในองค์กร มีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.3) องค์กรมีเสถียรภาพอยู่กันอย่างสงบสุข ด้วยความมีระเบียบวินัย

3) หลักความโปร่งใส ความหมายของ ความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้เช่น บุคลากรในองค์กรรู้ขั้นตอน วิธีการทำงานที่จะติดต่องานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน และมีการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร เช่น มีการกระจายข่าวรายวันหรือรายสัปดาห์ให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กร

3.1) แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร ได้แก่

3.1.1) สำรองความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานใน เรื่องความโปร่งใสที่ต้องการจากบุคลากร

3.1.2) บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการปกครอง พ.ศ. 2539

3.1.3) ปรับปรุงระบบเอกสาร ระบบสารสนเทศให้เป็นระบบสะดวกต่อการใช้งานและการสืบค้นตรวจสอบของประชาชน

3.1.4) จัดทำเอกสาร คู่มือเกี่ยวกับให้บริการของส่วนราชการที่เข้าใจง่ายสะดวกต่อการติดต่อกันของหน่วยงานประชาชน

3.1.5) มีระบบประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร

3.1.6) สร้างทัศนคติที่ดีในการให้บริการข้อมูลข่าวสารและตอบข้อสงสัยของประชาชน

3.2) ตัวชี้วัดความโปร่งใส ได้แก่

3.2.1) สำรองความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ

3.2.2) จำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียน การถูกสอบสวนลดลง

3.2.3) เกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับ

3.2.4) องค์กรมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม และเปิดเผยต่อสาธารณะ

4) หลักความรับผิดชอบ ความหมายของ ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จสอดคล้องตามกฎหมาย ระเบียบของ

องค์กร ปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคม ประชาชนและประเทศชาติ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียหาย ตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชนสามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะ

4.1) แนวทางในการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ ได้แก่

4.1.1) ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีด้วยการยกย่องและส่งเสริมความประพฤติของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

4.1.2) สร้างความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยใช้กามีส่วนร่วมมีระบบตรวจสอบและการประเมินผลที่น่าเชื่อถือได้

4.1.3) ส่งเสริมผู้มีความสามารถโดยการให้รางวัลและลงโทษที่เหมาะสมรวมทั้งในการจูงใจด้วยค่าตอบแทนและอื่น ๆ

4.2) ตัวชี้วัดเรื่องความรับผิดชอบ ได้แก่

4.2.1) ได้รับการยอมรับและความพึงพอใจจากผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง

4.2.2) ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.2.3) คุณภาพของงานทั้งด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วนรวมทั้งจำนวนความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงานและจำนวนการเรียกร้องหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

5) หลักความมีส่วนร่วม ความหมายของ ความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลในองค์กรทุกระดับเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรได้ ร่วมแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมรับรู้ รวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

5.1) แนวทางการสร้างความมีส่วนร่วม ได้แก่

5.1.1) องค์กรต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนากลไก ระบบการทำงานและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเอื้อต่อการสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรและประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

5.1.2) กระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่บุคลากรตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้บุคลากรสามารถบริหารภารกิจตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างตรงตามความต้องการ

5.1.3) รณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

5.1.4) จัดทำข้อมูลชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมนั้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5.1.5) แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนได้ทราบพร้อมทั้งมีรางวัลตอบแทนแก่เจ้าของความคิดเห็นที่นำไปสู่การปฏิบัตินั้น ๆ

5.1.6) สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้เข้าร่วม แสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานขององค์กร

5.2) ตัวชี้วัดหลักความมีส่วนร่วม ได้แก่

5.2.1) ความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่าง ๆ รวมถึงการประหยัดงบประมาณ

5.2.2) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบ

5.2.3) จำนวนผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือจำนวนข้อเสนอแนะหรือเสนอข้อคิดเห็นจากบุคลากร/ผู้เกี่ยวข้อง/ประชาชน ในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ รวมถึงคุณภาพของการมีส่วนร่วม

6) หลักความคุ้มค่า ความหมายของหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้ง

6.1) แนวทางการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า ได้แก่

6.1.1) ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องให้ความสำคัญ

6.1.2) ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียวเพื่อให้สะดวกและรวดเร็ว

6.1.3) ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากรประหยัดเวลาภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

6.1.4) กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน

6.1.5) สร้างระบบความคุ้มค่า และรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับเพื่อการตรวจสอบ

6.1.6) นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน

6.1.7) เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความคุ้มค่า

6.1.8) รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในองค์กร

6.1.9) ให้ความสำคัญกับระบบติดตามประเมินผลและควรประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบเป็นระยะ ๆ

6.1.10) ใช้ระบบการประเมินการปฏิบัติงาน (RBM) และใช้การจัดสรรงบประมาณเป็นเครื่องมือในการพิจารณางบประมาณในโครงการ

6.1.11) จัดสรรงบประมาณตามผลสัมฤทธิ์ของงาน

6.1.12) ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า

6.1.13) ให้รางวัลหน่วยงาน/กลุ่ม/บุคลากรที่ดำเนินการในวิธีดังกล่าวได้อย่างถูกต้องคุ้มค่าที่สุด

6.2) ตัวชี้วัดในหลักความคุ้มค่า ได้แก่

6.2.1) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

6.2.2) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ การใช้ตัวชี้วัดเชิงปริมาณและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

การนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีสู่การปฏิบัติ ได้แก่

1) การสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน

2) การปฐมนิเทศ

3) การบรรจุหลักสูตรการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในหลักสูตรการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ

4) การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนและระดับตำแหน่งที่สูงขึ้น

5) เชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

6) ผู้บริหารใช้เครื่องมือในการพัฒนาองค์กร

7) เน้นหลักปฏิบัติของผู้บริหารในฐานะต้นแบบ

ประโยชน์การนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีลงสู่หน่วยงานทำให้บุคลากรและองค์กรมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1) พฤติกรรมในการทำงานเพื่อประชาชนและองค์กร

2) กล้าตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

3) ไม่ถูกชี้นำในการตัดสินใจและการทำงาน

4) มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ

5) รักษาเกียรติ/อาชีพตนเอง

6) โปร่งใสและไม่เลือกปฏิบัติ

7) ระบบงานของรัฐได้รับความศรัทธาเชื่อถือ

ดังนั้น จึงต้องพัฒนาข้าราชการไทยไปสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เหมาะกับระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีคือ ข้าราชการต้องเป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี ขยันตั้งใจทำงาน มีศีลธรรมคุณธรรม ปรับตัวได้ทันโลก รับผิดชอบต่อผลงาน มีใจและการกระทำที่เป็นประชาธิปไตยและทำงานมุ่งเน้นผลงาน เพื่อให้ระบบราชการไทยมีความเป็นเลิศ สามารถรับการพัฒนาประเทศได้ในยุคโลกาภิวัตน์ โดย

ทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี Integrity

ขยันตั้งใจทำงาน Activeness

มีศีลธรรม คุณธรรม Morality

รู้ทันโลก ปรับตัวทันโลก ตรงกับสังคม Relevancy

มุ่งเน้นประสิทธิภาพ Efficiency

รับผิดชอบต่อผลงานต่อสังคม Accountability

มีใจและการกระทำที่เป็นประชาธิปไตย Democracy

มีส่วนร่วม โปร่งใส

มีผลงาน มุ่งเน้นผลงาน Yield

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ.2552 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554, 176-197)

1. ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของประชาชนในตำบล ตลอดจนทำหน้าที่พัฒนาตำบลทางด้านต่าง ๆ โดยทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในตำบลมีการ กินดี อยู่ดี และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสำคัญในแง่ที่เป็นองค์กรการพัฒนาของประชาชนปัจจุบันนี้ รัฐบาลได้ถ่ายโอนภารกิจ และงบประมาณลงไปให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ดำเนินการปีหนึ่งเป็นจำนวนเงินมากมาย ถ้าประชาชนในตำบลไม่เข้าไปร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้วก็อาจก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นประชาชนในตำบล ก็จะไม่ได้รับผลประโยชน์จากภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชน

ในตำบลกระทำได้โดยให้ประชาชนในตำบลเลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จากนั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะทำการเลือกคณะผู้บริหารองค์การปกครองส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย รองนายก อบต. และเลขานุการนายก อบต. เข้าไปดำเนินการร่วมในการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง และเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในตำบลอย่างแท้จริง (สุทธิรัตน์ จรรย์โกมล, 2550 หน้า 8)

2. องค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจให้ประชาชนในตำบลเข้ามาแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในตำบลเท่านั้นที่จะทราบถึงปัญหา และความต้องการของตนเองได้ดีที่สุดตามพระราชบัญญัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีองค์ประกอบแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ประกอบด้วย (สุทธิรัตน์ จรรย์โกมล, 2550 หน้า 10)

1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในหมู่บ้านในตำบลนั้น ๆ หมู่บ้านละสองคน มีวาระสี่ปีนับตั้งแต่วันเลือกตั้งโดยมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหนึ่งคน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหนึ่งคน และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหนึ่งคน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามให้นำบัญญัติมาตรา 8, 9 และ 10 มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและควบคุมตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2) คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน เป็นบุคคลที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา

22 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546 มีวาระ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองคนและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน เป็นบุคคลผู้ที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งให้เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายได้ไม่เกินสองคน โดยมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 23 เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งหรือดำรงตำแหน่งไม่ครบตามวาระให้ปฏิบัติตามมาตรา 26 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่แก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในตำบล ตลอดจนให้บริการทางด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในตำบล โดยบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล งบประมาณรายจ่ายประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

โดยมีพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลังหัวหน้าส่วนโยธา พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไปเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้แก่คณะผู้บริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล หรือกรณีอื่นๆ ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3. อำนาจ และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อบต. มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552) ดังต่อไปนี้ (สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554, หน้า 188-190)

- 1) พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 67) ดังต่อไปนี้
 - 2.1) จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
 - 2.2) การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

- 2.4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ
- 2.7) คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็น และสมควร

- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจกรรมในเขต อบต. ตามมาตรา 68 ดังนี้
 - 3.1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - 3.2) ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 3.3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - 3.4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - 3.5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
 - 3.6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - 3.7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
 - 3.8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 - 3.9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
 - 3.11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
 - 3.12) การท่องเที่ยว
 - 3.13) การผังเมือง

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ภารกิจและหน้าที่ตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (มาตรา 69/1)

องค์การบริหารส่วนตำบล อาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล ออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 71)

การจัดเก็บภาษี เป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถจัดเก็บภาษีในพื้นที่ ได้แก่ ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรสัจด์ เป็นต้น เพื่อนำเงินไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น

การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งเรื่องอื่นๆ ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

การติดตามประเมินผล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลต้องติดตามประเมินผลการทำงานว่าเป็นไปด้วยความถูกต้องหรือไม่ ความคุ้มค่าหรือไม่ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนหรือไม่

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับทางราชการ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน

ลักษณะที่ตั้งตำบลบ้านปิน ตั้งอยู่ในพื้นที่การปกครองของอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 1 เดือนมิถุนายน 2540 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากอำเภอดอกคำใต้เป็นระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดพะเยา เป็นระยะทางประมาณ 34 กิโลเมตร เนื้อที่ตำบลบ้านปิน มีเนื้อที่ทั้งหมด 58 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศตะวันออก	ติดเขตตำบลหนองหล่ม	อำเภอดอกคำใต้	จังหวัดพะเยา
ทิศตะวันตก	ติดเขตตำบลคือเวียง	อำเภอดอกคำใต้	จังหวัดพะเยา
ทิศเหนือ	ติดเขตตำบลบ้านถ้ำ	อำเภอดอกคำใต้	จังหวัดพะเยา
ทิศใต้	ติดเขตอำเภองาว	จังหวัดลำปาง	

จำนวนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน มีจำนวน 10 หมู่บ้านอยู่ในเขต อบต. เต็มทั้ง 10 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านสบจ้อม บ้านจิวหงก บ้านปินใต้ บ้านปินเหนือ บ้านจิวงาม บ้านม่อนผาคำ บ้านบานเย็น บ้านปินพัฒนา บ้านปงเสด็จ บ้านสันติพัฒนา

ประชากรตำบลบ้านปิน มีประชากรทั้งสิ้น 5,311 คน ชาย 2,695 คน หญิง 2,616 คน มี 1,728 ครัวเรือน ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ชาย 2,129 คน จำนวน 2,217 คน หญิง จำนวน รวมทั้งสิ้น 4,346 คน

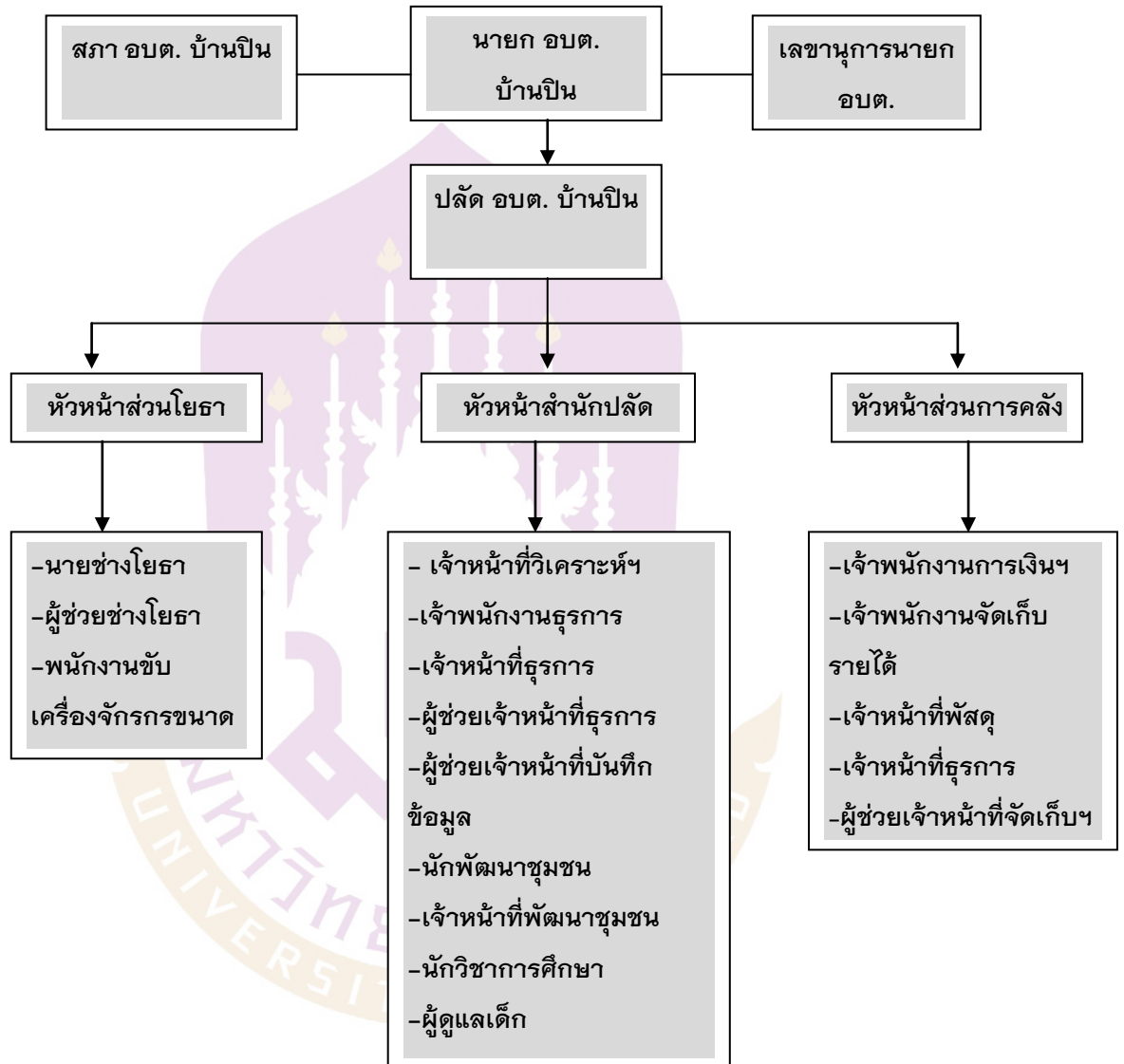
บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ได้แก่

ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน จำนวน 18 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวน 20 คน

ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน จำนวน 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รวมเป็นจำนวน 4 คน

ฝ่ายประจำ ได้แก่ ข้าราชการพนักงานส่วนตำบล จำนวน 13 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน พนักงานจ้างจำนวนภารกิจ 17 คน พนักงานจ้างทั่วไป 3 คน รวมเป็นจำนวน 34 คน

โครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ภาพ 1 แสดงโครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน

การแบ่งส่วนงานงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ประกอบด้วย

1) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือกิจการใดที่ได้กำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดหรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2) ส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชีการพัสดุและทรัพย์สินการงบประมาณงานผลประโยชน์และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3) ส่วนโยธาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุขปโภคและงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

งานวิจัยที่ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรม ทบทวนผลงานการวิจัย ซึ่งมีผู้วิจัยได้เสนอผลการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พอสรุปได้ ดังนี้

รัชณีย์ เค้ามิม (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรมีความคิดเห็นด้วยในการนำการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยรวมเป็นรายหลัก 6 หลัก มาใช้ อยู่ระดับปานกลาง โดยมีรายชื่อการนำมาใช้ในระดัปานกลางและค่อนข้างน้อย คือหลักคุณธรรมมีการติดตามประเมินผลโดยหน่วยงานเอง และหน่วยงานภายนอกการจัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์และขั้นตอนการปฏิบัติต่อเรื่องร้องทุกข์ในระยะเวลาที่กำหนดชัดเจน และการจัดให้มีระบบยกย่องเชิดชู ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมดีเด่น หลักความรับผิดชอบได้แก่ มีการสร้างตัวชี้วัดในการประเมินเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน และหลักความคุ้มค่า มีการจ้างเหมาเอกชนให้ดำเนินการด้านการบำรุงรักษาความสะอาด ความปลอดภัยและยานพาหนะ ผู้ปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรเพศหญิงมีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความรับผิดชอบต่างกัน แต่ได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมมาใช้ในการบริหารงานมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ เพื่อศึกษาปัญหาและ

ข้อเสนอแนะการบริหารงาน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารงาน เทศบาลตำบลบรบือ ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและ ตำแหน่งที่แตกต่างกัน จำนวน 392 ราย ผลการศึกษา ปรากฏดังนี้

1) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย รองลงมาเป็นเพศหญิงมีอายุ อยู่ในช่วง 46 ปีขึ้นไป รองลงมาคือช่วง 36-45 ปี ช่วงอายุ 18-25 ปี ตามลำดับส่วนใหญ่สำเร็จ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี และน้อยที่สุดคือสูงกว่า ปริญญาตรี ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชน รองลงมาคือสมาชิกสภาเทศบาลและ หัวหน้าส่วนราชการ

2) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานเห็นว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรมด้าน ความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปาน กลาง แต่สมาชิกสภาเทศบาลเห็นว่าการบริหารโดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับดี

3) ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีสภาพแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง เห็นว่ามีการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ ตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวม และทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปทฤษฎี จริยเวชช์วัฒนา (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเทศบาล ตามหลักธรรมาภิบาล :กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง การศึกษาเรื่องการบริหารการ จัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารประกอบกับ วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านฉาง พนักงาน เทศบาลและผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา กระบวนการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่าง ๆ และรับฟัง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน พบว่ายังประสบ ปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่ง ยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ทางด้านกระบวนการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉาง มีความเสมอภาคและกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้ง คณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาและเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างกระบวนการต่าง ๆ

ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่ามีปัญหาในเรื่องของคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ดังนั้น จึงเสนอให้ผู้บริหารของเทศบาลเร่งปรับโครงสร้างและระบบการทำงานใหม่ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในด้านนิติธรรม ที่ว่าการตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับ เหล่านั้นโดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคลและนำกฎระเบียบการบริหารงานของเทศบาล มาบังคับใช้ให้เป็นมาตรฐานเพื่อ เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยตรงคดีให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน

นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างระบบบริหารงานของท้องถิ่นแบบธรรมาภิบาล และความเข้าใจของคณะผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลลักษณะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบของธรรมาภิบาล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนผู้ใช้บริการจาก 10 หมู่บ้าน จำนวน 370 คน และคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง จำนวน 32 คน ผลการศึกษากลุ่มประชาชนผู้ใช้บริการพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ อบต.อยู่ในระดับสูง และเห็นด้วยว่ารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบอบต. ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตน เห็นด้วยว่าหลังจากมีการจัดตั้งอบต. ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตำบล ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นผลการศึกษาคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิผลในการดำเนินงานบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับความพึงพอใจสูงจากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้บริหารในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในรูปแบบของธรรมาภิบาล (Good Governance) ดังนี้

1) การบริหารงานใน อบต. ประชาชนในชุมชนมีความต้องการให้ผู้บริหารสนองความต้องการของชุมชน หัวใจของการบริหารงานคือความโปร่งใส รวมทั้งการใช้งบประมาณในการบริหารงานอย่างคุ้มค่ามากที่สุด

2) ควรส่งเสริมให้บุคลากร มีความร่วมมือและเคร่งครัดในกฎระเบียบ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ต้องมีการอบรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพ มีการลงโทษแก่ผู้กระทำผิด และให้รางวัลกับข้าราชการที่ประพฤติดี

อาภรณ์ ชัยออน (2551, หน้า 81-90) ได้ศึกษาวิจัยการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1) ผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ตามยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พบว่าภายหลังที่เทศบาลตำบลได้นำแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มาปรับใช้กับการบริหารงานเทศบาลตำบล มีผลให้เทศบาลตำบลมุ่งเน้นการบริหารงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น มีการจัดระบบการบริหารที่เอื้อประโยชน์ต่อการให้บริการประชาชนที่รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งลดขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่ยุ่งยากให้รวดเร็วขึ้น แต่ขณะเดียวกันเทศบาลตำบลยังประสบปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ให้ถ่ายโอนมาให้ ซึ่งมีภาระงานจำนวนมากทำให้เทศบาลตำบลไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งเทศบาลตำบลยังขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ประกอบกับเทศบาลตำบลมีศักยภาพด้านงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอกับภารกิจที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่ง que ส่งผลให้การบริการไม่มีประสิทธิภาพ

2) การบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันต่างมีเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อต้องการให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่าการดำเนินงานจะมีความล่าช้าในจัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ ก็ตาม แต่หลังจากที่เทศบาลตำบลได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารงานมุ่งเน้นการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน มีผลให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลเป็นระบบ การจัดทำแผนงานโครงการต่าง ๆ มุ่งเน้นที่ความต้องการของประชาชนเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ประชาชนภาคีรัฐภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน กิจกรรมและการบริหารงานของเทศบาลตำบล

3) การบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ตามยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในปัจจุบันยังประสบปัญหาในด้านกฎระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลขาดความยืดหยุ่น และซับซ้อน การบริหารงานยังมีระบบอุปถัมภ์ อยู่ผู้บริหารและบุคลากรบางคนของเทศบาลตำบลยังแสวงหาผลประโยชน์จากรายได้การพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้บุคลากรของเทศบาลตำบลขาดความชำนาญเฉพาะด้าน ขาดการ

พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประชาชนบางส่วนไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเทศบาลตำบลในทำกิจกรรมต่าง ๆ

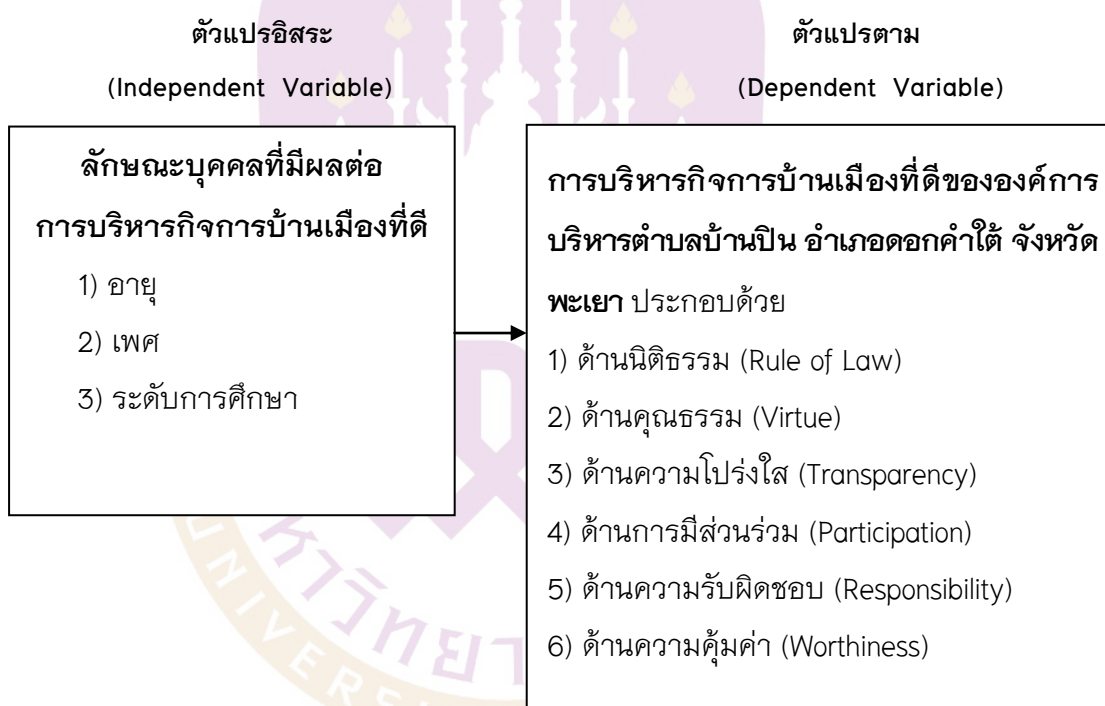
สุจิตรา มีจำรัส (2550, หน้า 62) อ้างอิงมาจาก Philip. 2005 p. 32) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบอบการเมืองการปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ พบว่า ในประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้ในเชิงกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบาย 4 ประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยพิจารณาเป็นประเทศ และเปรียบเทียบกับกรณีศึกษา โดยศึกษาว่า ประเทศเหล่านี้มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างไรบ้าง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของหลักธรรมาภิบาลในการเลือกตั้งปี 2004 ซึ่งพบว่า หลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง และเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิรูปแบบการปกครอง นอกจากนี้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้กล่าวมานี้ ยังได้เรียนรู้ในการนำหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาปฏิรูปการเมือง การปกครอง โดยเน้นการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้พัฒนาบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาวะที่บ้านเมืองมีความไม่แน่นอน เศรษฐกิจฝืดเคือง เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นรูปแบบการบริหารแนวใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เมื่อนำไปใช้ ซึ่งนั่นก็คือจุดประสงค์สำคัญของหลักธรรมาภิบาล

จำรัส จิตรรัตนอนันต์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และสภาพปัญหาการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเถิน ผลการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง มีสภาพการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

นพพล สุรณรงค์รินทร์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาริวิจัยพบว่า โดยรวมทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาปรับใช้ใน อบต. แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน **จากแนวคิดของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน** ได้กล่าวถึง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล ยึดหลักตามการบัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ และ 6) ด้านความคุ้มค่า ดังนี้

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” ในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 10 หมู่บ้าน มีประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ชาย 2,117 คน หญิง 2,229 คน รวมทั้งสิ้น 4,346 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป
- 2) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
- 3) ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 10 หมู่บ้าน มีประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ชาย 2,117 คน หญิง 2,229 คน รวมทั้งสิ้น 4,346 คน ซึ่งเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารการพูด การฟัง รวมถึงเข้าใจภาษาไทยได้ดี และยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้ โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์, 2550, หน้า 155) โดยคำนวณได้ดังนี้

$$\text{Sample size} = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ Sample size = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$\begin{aligned} \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{4,346}{1 + 4,346(0.05)^2} = 366.28 \\ &= 367 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากสูตรดังกล่าวได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) (บุญใจ ศรีสถิตนรากุล, 2550, หน้า 207) ทำการคำนวณเพื่อทำการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาในแต่ละหมู่บ้านโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ขนาดตัวอย่าง} = \frac{n \times n_1}{N}$$

n₁ = ขนาดตัวอย่างของแต่ละชั้น

n = ขนาดตัวอย่างของประชากรกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

N = ขนาดประชากร

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	การคำนวณ	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านสบจ้อม	556 คน	$\frac{367 \times 556}{4,346}$	47 คน
หมู่ที่ 2 บ้านจิวหงก	532 คน	$\frac{367 \times 532}{4,346}$	45 คน
หมู่ที่ 3 บ้านปินใต้	491 คน	$\frac{367 \times 491}{4,346}$	41 คน
หมู่ที่ 4 บ้านปินเหนือ	364 คน	$\frac{367 \times 364}{4,346}$	31 คน
หมู่ที่ 5 บ้านจิวงาม	278 คน	$\frac{367 \times 278}{4,346}$	23 คน
หมู่ที่ 6 บ้านม่อนผาคำ	374 คน	$\frac{367 \times 374}{4,346}$	32 คน
หมู่ที่ 7 บ้านบานเย็น	393 คน	$\frac{367 \times 393}{4,346}$	33 คน
หมู่ที่ 8 บ้านปินพัฒนา	537 คน	$\frac{367 \times 537}{4,346}$	45 คน
หมู่ที่ 9 บ้านปงพัฒนา	396 คน	$\frac{367 \times 396}{4,346}$	33 คน
หมู่ที่ 10 บ้านสันติพัฒนา	425 คน	$\frac{367 \times 425}{4,346}$	37 คน
รวม	4,346 คน		367 คน

หลังจากได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก แบบวิธีจับฉลากจากจำนวนประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน และมีรายชื่อในทะเบียนบ้าน แบ่งตามจำนวนหมู่บ้าน จำนวนประชากร การสุ่มวิธีนี้จะต้องมีรายชื่อประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด และจะต้องทำรายชื่อประชากรทั้งหมดให้มีเลขกำกับหน่วยรายชื่อประชากรทั้งหมด โดยถือว่า

ทุกหน่วยของประชากรมีโอกาสจะถูกเลือก เพื่อตอบแบบสอบถามเท่า ๆ กัน จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นเอง นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา ของประชาชนในเขตบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีจำนวน 38 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความคุ้มค่า และ 6) ด้านความรับผิดชอบ ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลข และความหมาย คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ของเบสท์ (Best) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 42) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความคิดเห็นมาก
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นน้อย
1.00 – 1.50	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี มีจำนวน 6 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราวิชาการ บทความ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัยโดยใช้คำถาม 2 ประเภทคือแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด
3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม
4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ
 - 1) ดร. ชัยณรงค์ ศรีมันตะ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา
วุฒิทางการศึกษา: Ph.D. (Philosophy)
 - 2) ดร. อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา
วุฒิทางการศึกษา: ศศ.ต. (คติชนวิทยา)
 - 3) นายทองสุข บุญพอ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน
วุฒิทางการศึกษา: ศศ.บ. (รัฐศาสตร์), รป.ม. (นโยบายสาธารณะ)

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม โดยใช้แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดสอบ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคือเวียงอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ นำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบวัดความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient

Alpha) ของครอนบัท (Cronbach) (องอาจ นัยพัฒน, 2549, หน้า 151) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.95

6. ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดลองใช้พร้อม จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวางแผนและปฏิบัติการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้ง 10 หมู่บ้าน ในการจัดเก็บข้อมูล ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง จากประชากรกลุ่มตัวอย่างใช้วิธี สุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากประชากรจำนวน 4,346 คนและ จะได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน จากนั้นจึงได้ทำสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และแจกแบบสอบถามให้ตอบแบบสอบถาม
4. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชน มาประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์ มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D. ค่า t-test, F-test เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กับแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับการบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D.

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับปัจจัยที่มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) สำหรับปัจจัยที่มีจำนวนมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least-Significant Different)

ตอนที่ 4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี จำนวน 6 ด้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา แล้วรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัยอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

- 1. สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics)** ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล
- 2. สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics)** ได้แก่ การทดสอบค่าทีเทสต์ (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different)

จากตาราง 13 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านป็น ในแต่ละช่วงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างกัน 4 ด้าน ได้แก่ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ปราบกฎ ตามตาราง 14 15 16 และ 17

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน

อายุ	18-30 ปี 31-45 ปี 46-60 ปี มากกว่า 60 ปี				แปลผล	
	\bar{X}	3.31	3.18	3.07		2.83
18-30 ปี	3.31		0.020*	0.000*	0.000*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.18			0.018*	0.000*	ปานกลาง
46-60 ปี	3.07				0.006*	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.83					ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 14 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรมแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน

อายุ	18-30 ปี	31-45 ปี	46-60 ปี	มากกว่า 60 ปี	แปลผล
	\bar{X}				
18-30 ปี	3.19	0.267	0.001*	0.000*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.13		0.006*	0.000*	ปานกลาง
46-60 ปี	2.98			0.058	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.81				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน

อายุ	18-30 ปี 31-45 ปี 46-60 ปี มากกว่า 60 ปี				แปลผล	
	\bar{X}	3.18	3.11	3.03		2.91
18-30 ปี	3.18		0.171	0.007*	0.002*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.11			0.098	0.016*	ปานกลาง
46-60 ปี	3.03				0.158	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.91					ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
 เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
 ตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน

อายุ	18-30 ปี	31-45 ปี	46-60 ปี	มากกว่า 60 ปี	แปลผล
	\bar{X}	3.11	3.09	2.98	
18-30 ปี	3.11	0.610	0.020*	0.005*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.09		0.033*	0.009*	ปานกลาง
46-60 ปี	2.98			0.184	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.87				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 17 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร
 กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่าแตกต่างกับ
 ประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ
 31-45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับ
 ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา การบริหารตามหลักกิจการบริหารบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้มีการศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. แนวคิดการกระจายอำนาจ

อำนาจ เถื่อนนาดี (2546 หน้า 21) แนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นและได้พัฒนามาพร้อมกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตย เพื่อการลดภาระรัฐบาลในการบริหารประเทศโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชน ซึ่งเดิมที่อำนาจการปกครองทุกอย่างจะรวมอยู่ที่ส่วนกลาง (Centralization) โดยหลักการสำคัญของการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ตามกรรมวิธีของการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ซึ่งวิธีของการกระจายอำนาจการปกครองมี 2 กรณี คือ 1) การกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองตามเขตพื้นที่ (Territory) เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เป็นต้น และ 2) การกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองตามลักษณะเฉพาะกิจกรรม (Activity) หรือแต่ละหน้าที่ (Function) เช่น การเดินทาง การโทรศัพท์ การประปา การไฟฟ้า เป็นต้น

2. ความหมายของการกระจายอำนาจ

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2540 หน้า 12) อธิบายว่า การกระจายอำนาจ (Decentralization) มีความหมาย 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Decentralization by Territory or Size and) หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นทำกิจการ หรือบริการสาธารณะภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา

2) การกระจายอำนาจตามกิจการ (Decentralization Functional) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา การโทรศัพท์ เป็นต้น

ลิขิต ธีรเวคิน (2535 หน้า 3) ได้อธิบายว่า การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) มีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ใน 2 ประเด็นดังนี้

1) การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบอบประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้ว เป็นฐานเสริมที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2) การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านการพัฒนาชนบทโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้น ได้ต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองตนเอง ในลักษณะที่มีความอิสระพอสมควร ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

โดยสรุป การกระจายอำนาจการปกครอง หมายถึง การกระจายอำนาจการบริหารส่วนกลางไปสู่ภูมิภาคหรือท้องถิ่นของประเทศ เพื่อให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยมีอิสระในการบริหารการปกครองตนเองตามอาณาเขตหรือตามกิจกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการจำนวนมากได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นไว้ ซึ่งพอที่จะกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523 หน้า 2) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการ

บางอย่างเพื่อบำบัดความต้องการของตน มีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้นแนวคิดพื้นฐานของการปกครองท้องถิ่น จึงเป็นประโยชน์ต่อการวางรากฐาน

ซุคกี เตียงตรง (2518 หน้า 11-13) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตน การที่ท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่และมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับระบบการปกครองท้องถิ่นที่แต่ละประเทศยึดถือ

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร (2526 หน้า 8) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์กรทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2547 หน้า 4) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของรัฐซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครองทั้งทางการเมืองและทางการบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองสามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเอง ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์กรที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

ฮอลโลเวย์ (Holloway. 1951 pp. 101-103) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเองและมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

มอนตากู (Montagu. 1984 p. 574) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยอิสระ มีอำนาจอิสระและมีความรับผิดชอบที่สามารถใช้ได้โดยปลอดจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ยังคงอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ใช้รัฐอิสระ

คลาร์ก (Clarke.1957 p. 87-89) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น ไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของประเทศหรือรัฐที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะจัดตั้งและอยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

โรบสัน (Robson. 1953 p.574) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึงหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตาม กฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุปหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญ ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 หน้า 22)

การปกครองของแต่ละชุมชนอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ ด้านจำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจัดเป็นเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ตามที่เหตุผลดังกล่าวหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอธิปไตย เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 หน้า 26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

- 1) ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็สามารมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2) เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3) เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4) เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างกัันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญการปกครองท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ด้อยไปกว่ารัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 มีประเด็นที่น่าสนใจอยู่หลายประการ เป็นความก้าวหน้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้นว่า (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 หน้า 36)

ประเด็นที่ 1 ความเป็นอิสระของท้องถิ่น ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 282 เป็นการให้ความมีอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น และโดยเฉพาะคำกล่าวที่ว่า “ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่” นอกจากนั้นยังกำหนดว่า “ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นที่ 2 การเพิ่มอำนาจให้กับท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา 283 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการ

สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง

ประเด็นที่ 3 กำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ อบท. มีความเข้มแข็งโดยกำหนดไว้ว่า อบท. ย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็ง และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาระบบการคลังของท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้ง หรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดบริการสาธารณะเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า เป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างทั่วถึง

ประเด็นที่ 4 กำหนดให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น ซึ่งเห็นว่า เป็นความก้าวหน้าที่ทำให้เกิดการกำหนดอำนาจหน้าที่ ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นของ อบท. โดยเห็นว่าภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จะต้องมีการแก้ไขกฎหมายแต่ละชนิด การทำให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ของ อบท. สำหรับการจัดสรรรายได้ รัฐบาลต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ อบท. เป็นสำคัญ

ประเด็นที่ 5 การกำหนดโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 284 ระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับที่มาของสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการเลือกตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งเห็นว่าจะมีความคล้ายกับรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540

ส่วนในประเด็นที่มีความแตกต่างออกไปได้แก่ การกำหนดให้มีการจัดตั้ง อบท. รูปแบบพิเศษ ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ระบุว่า ให้มีโครงสร้างที่แตกต่างไปจากองค์ประกอบข้างต้น โดยให้กระทำได้ตามที่กฎบัญญัติ นั่นก็คือ การมีโครงสร้างที่นอกเหนือจากแบบสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ แต่คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

ประเด็นที่ 6 การกำหนดให้ อบท. ต้องจัดให้มีวิธีการที่ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมซึ่งประเด็นที่น่าสนใจในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชนในท้องถิ่น ให้มีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ อบท. โดยเฉพาะการกำหนดให้ อบท. ต้องจัดให้มีวิธีการตระหนักถึงการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนกลุ่มองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดการวางแผนและการตัดสินใจ โดยเฉพาะการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ในท้องถิ่น และนอกจากนั้นการกระทำของ อบท. ในการบริหารจัดการที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจะต้องเปิดโอกาส ต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบเป็นเวลาพอสมควร

ประเด็นที่ 7 กำหนดให้ อบท. ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติในส่วนที่เกี่ยวข้องขอให้อบท. ทั้งหลายไปพิจารณาในมาตรา 287 ที่เปิดพื้นที่

ให้ประชาชนมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของ อบต. ในการกระทำที่เกี่ยวกับโครงการที่มีผลกระทบต่อชีวิตของคนในชุมชนซึ่ง อบต. จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนกระทำหรือจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อการตัดสินใจ

ประเด็นที่ 8 กำหนดให้ อบต. รายงานงบประมาณการใช้จ่ายและผลการดำเนินงานต่อประชาชน ให้มีความสำคัญต่อการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและการกำกับการบริหารจัดการของ อบต. โดยเฉพาะการกำกับให้ อบต. ต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายและผลการดำเนินงานในรอบปี

ประเด็นที่ 9 กำหนดให้มีองค์กรพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อมิให้ผู้บริหารงานท้องถิ่นใช้อำนาจที่มากเกินไปในการบริหารงานบุคคล แต่การทำให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีองค์กรพิทักษ์คุ้มครองคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานบุคคลก็จะทำให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีขวัญและกำลังใจมากขึ้น และนอกจากนั้น การเรียกชื่อพนักงานท้องถิ่นที่มีอยู่แต่เดิมก็ปรับเปลี่ยนเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น และทั้งนี้ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นยังมีคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

ดังที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญการปกครองท้องถิ่น เพื่อแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประโยชน์ของบุคลากรส่วนท้องถิ่นตลอดจนประชาชน และกลุ่มองค์กรชุมชนในท้องถิ่นทั้งหลายว่าจะได้รับประโยชน์อะไร จากหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญฉบับ 2550

แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

1. ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติและระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริตและการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพ ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้ (ประเวศ วะสี, 2547, หน้า 6-7)

1) การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีพอในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมขณะที่กลไกที่มีอยู่บกพร่อง ไม่สามารถเตือนภัยที่เคลื่อนตัวเข้ามากระทบระบบเศรษฐกิจและการเงินอย่างรวดเร็วได้ รวมทั้งเมื่อถูกกระทบแล้วยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองการบริหารจัดการต่าง ๆ ของภาครัฐและภาคเอกชนให้ทันต่อสถานการณ์ได้

2) ความอ่อนด้อยและถดถอยของกลุ่มข้าราชการ นักวิชาการหรือเทคโนโลยี (Technocrats) คนกลุ่มนี้ต้องมีบทบาทสำคัญในการศึกษาค้นคว้าเสนอแนะนโยบายและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหารประเทศ

3) ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการ ทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน มีลักษณะที่ขาดความโปร่งใสบริสุทธ์และยุติธรรมส่งผลให้ตัวระบบเองไม่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดความฉ้อฉลผิดจริยธรรมในวิชาชีพขึ้นได้

4) ประชาชนขาดข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง อย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา

5) ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและเอกชนซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และมีการร่วมกันการกระทำทุจริตอย่างเป็นกระบวนการ

จากสาเหตุดังกล่าว หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วนแล้วโอกาส การฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจของไทย อาจต้องใช้เวลาานกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น การแก้ไข ปัญหาอย่างยั่งยืนก็คือ การขจัดสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น และสร้างธรรมรัฐหรือ ธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยให้ปรากฏ เป็นจริงในภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน

2. ความหมายของธรรมาภิบาล

ได้มีนักคิดและนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของธรรมาภิบาล หรือธรรมรัฐ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2541 หน้า 19-20) กล่าวถึงความหมาย ธรรมรัฐหรือธรรมาภิบาล ไว้ดังนี้

พระราชรัฐ หมายถึง กระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไปในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่าง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

ธรรมาภิบาลหรือธรรมาธิปไตยหรือพระราชรัฐ (Good Governance) มีความหมายว่า การปกครองโดยธรรม โดยเน้นการบริหารบนรากฐานความถูกต้องดีงาม ประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชนเป็นใหญ่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 หน้า 103)

ธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหมายถึง แนวทางการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในหลักความถูกต้อง เป็นธรรมตามหลักพื้นฐาน บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2546 หน้า 58)

ธีรยุทธ บุญมี (2541 หน้า 1) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล ว่าเป็นกระบวนการ ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไปในการที่จะทำให้ การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและ ตรวจสอบได้ ทั้งนี้ยังได้เสนอว่าธรรมรัฐแห่งชาติ เป็นยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจของชาติ แนวทางที่ถูกคือทางสายกลาง คือการพึ่งพาตนเอง และเสริมปัญญาไทย ใจสากล ธรรมรัฐแห่งชาติเป็นการเคลื่อนไหวอย่างมีพลังขององค์กรท้องถิ่น ประชาคม ชุมชน เพื่อเข้าใจปัญหาพึ่งพาตนเอง ช่วยตนเอง ปฏิรูปตนเองขณะเดียวกันก็เพื่อความเข้มแข็งที่จะ ตรวจสอบสิ่งที่ไม่ดีไม่งามได้อย่างจริงจังรูปแบบธรรมรัฐแห่งชาติ คือการยกระดับกระบวนการ ความสัมพันธ์ความร่วมมือของส่วนต่าง ๆ ของสังคม อันได้แก่ ภาครัฐ ภาคสังคม และเอกชน สถาบันสำคัญ ๆ ของประเทศ คือ ชุมชน ประชาคม ภูมิภาคและระดับชาติ ในลักษณะเป็น รูปธรรมมีพลัง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2544, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่าการที่ กลไกของรัฐ ทั้งการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใสและ รับผิดชอบเป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่าเป็น ระบบโครงสร้างกระบวนการความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ปรัชญา เวสารัชช (2542, หน้า 45) กล่าวถึงในความหมายของการบริหารจัดการ ที่ดีซึ่งหมายถึงกลไกการทำงานของหน่วยงานใด ๆ ไม่ว่าจะรัฐบาลระบบราชการ หรืออะไรก็ตาม ที่มีรูปแบบวิธีการบริหารจัดการที่ดี โดยพิจารณาถึงสามเรื่องหลัก ๆ ได้แก่ หลักการที่ดี วิธีการ ที่ดี และผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพด้วย คือจะต้องมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล ความเป็นธรรม โปร่งใสและมีความรับผิดชอบ

ประเวศ วะสี (2547, หน้า 7) ได้ให้คำนิยามของธรรมรัฐ ว่าหมายถึงความถึง รัฐที่มีความ ถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งหมายถึงความถูกต้องเป็นธรรมใน 3 เรื่องคือ

- 1) การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม ถูกตรวจสอบได้
- 2) ภาคธุรกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม สามารถตรวจสอบได้
- 3) สังคมที่เข้มแข็ง ความเป็นประชาสังคม (Civil Society) สามารถตรวจสอบภาครัฐ และภาคธุรกิจให้ตั้งอยู่ได้ในความถูกต้องได้

ธรรมรัฐเป็นการยกระดับกระบวนการความสัมพันธ์ ความร่วมมือของส่วนต่าง ๆ ในสังคม อันได้แก่

- 1) ภาครัฐ ภาคสังคมและภาคเอกชน
- 2) สถาบันต่าง ๆ ของประเทศ
- 3) ระดับต่าง ๆ ของประเทศ คือ ชุมชน ประชาคม ภูมิภาคและระดับชาติให้มีลักษณะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีพลัง

Governance หมายถึง กรอบในการบริหารจัดการขององค์กรต่าง ๆ ในระดับบริษัท เรียกว่า Corporate Governance ในส่วนราชการ เรียกว่า Public Governance Good Governance ในภาษาไทยใช้หลายคำ อาทิเช่น ประชาธิปไตย ธรรมรัฐ ธรรมภิบาล ระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี เป็นต้น

เป้าหมายของ Good Governance คือ การพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกภาคในสังคม มีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคม ไม่ใช่ภาคใดภาคหนึ่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1

การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือการบริหารกิจการสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้รับบริการ ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์อันดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ทำให้ประชาชนยอมรับนับถือ และเชื่อมั่นได้ว่าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานท้องถิ่นนั้น มีความตั้งใจทำงานเพื่อความสุขของประชาชนอย่างแท้จริง หลักธรรมภิบาลเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาธิปไตยมีความยั่งยืนซึ่งมีองค์ประกอบ 10 ประการ ได้แก่ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (ถวิลวดี บุรีกุล, 2552, ม.ป.ป)

จากนิยามความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับธรรมภิบาล (Good Governance) จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานของภาครัฐในทุก ๆ ด้านโดยชอบธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานประชาธิปไตยที่เข้มแข็งมีความชอบธรรม ด้านกฎหมายมีเสถียรภาพมีโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ธรรมภิบาลเป็นหลักการการทำงานที่นำมาใช้เพื่อบริหารงานแนวใหม่ เพื่อทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล ความเป็นธรรมและความสุจริต

สุณี ผลดีเยี่ยม (กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2546, หน้า 27) อธิบายหลักสำคัญในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แบ่งออกเป็น 9 หมวด ดังนี้

1) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ไม่มีขั้นตอนในการทำงานที่เกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการตอบสนองตามความต้องการ และมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

2) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน โดยทุกส่วนราชการต้องกำหนดภารกิจในการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา และหากภารกิจใดส่งผลกระทบต่อประชาชน ต้องขอรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนดำเนินการ

3) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจรัฐ โดยจัดทำแผนการปฏิบัติงานทุกปีงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณ เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จเพื่อของงบประมาณในการดำเนินการต่อคณะรัฐมนตรี

4) การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ โดยให้ทุกส่วนราชการเผยแพร่แผนการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ เว้นแต่เรื่องงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างที่เปิดเผยภายหลังมีการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างไม่จำเป็นต้องเลือกราคาที่ต่ำที่สุด แต่ให้ยึดคุณภาพเป็นหลัก

5) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยให้กระจายอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องการอนุญาต อนุมัติ การปฏิบัติราชการไปยังผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อความรวดเร็วในการให้บริการประชาชน นอกจากนี้ทุกส่วนราชการต้องติดประกาศแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาในดำเนินการให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการทราบ และให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบ การจัดตั้งศูนย์บริการร่วมหรืออาจเรียกว่า One Stop Service ขณะที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอจะเป็นผู้รับผิดชอบศูนย์บริการร่วมประจำจังหวัด

6) การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการในกรณีที่มีการยุบเลิก โอน หรืออาจรวมส่วนราชการใดแล้ว ห้ามจัดตั้งส่วนราชการที่มีภารกิจอำนาจหน้าที่เหมือนหรืออาจคล้ายกับส่วนราชการที่ถูกยุบเลิกไป

7) การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยทุกส่วนราชการต้องกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน และประกาศให้ประชาชนทราบแต่หาก ก.พ.ร. เห็นว่าระยะเวลาที่ประกาศไว้ล่าช้าเกินไป ก็สามารถกำหนดเวลาให้ส่วนราชการนั้น ๆ ใหม่ได้ในส่วนกรณีที่มีประชาชนทำหนังสือแจ้งร้องเรียน หรือเสนอแนะความคิดเห็นให้แก่ส่วนราชการนั้น ต้องเร่งแก้ไข พร้อมกับแจ้งกลับกรณีผู้ร้องเรียนระบุชื่อมาด้วย แต่ในการแจ้งผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ จะไม่มีการเปิดเผยชื่อ ที่อยู่ของผู้ร้องเรียน

8) การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ให้ทุกส่วนราชการแต่งตั้งคณะผู้ประเมินอิสระตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.ร. กำหนดเพื่อขอรับเงินรางวัลประจำปี แต่หากส่วนราชการใดสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.ร. กำหนดสามารถจะมีการเพิ่มรางวัลพิเศษให้ด้วยทั้งนี้ การประเมินต้องเป็นความลับ เพื่อความสามัคคีของราชการในสังกัด

9) บทเบ็ดเตล็ด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการงานเมืองที่ดีตามแนวทาง พ.ร.ฎ. นี้ภายใต้การดูแลและให้ความช่วยเหลือของกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานการจัดสรรงบประมาณและการบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติได้

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2546, หน้า 60-64) ได้สรุปสาระสำคัญอันเป็นหลักพื้นฐานของธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ดังนี้

1) หลักนิติธรรม ได้แก่การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านี้โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการไต่สวนสาธารณะ การแสดงประชามติ การแจ้งความเห็น การประชาพิจารณ์ หรืออื่น ๆ

5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

หลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) จากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ (สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2554. <http://www.psdb.ku.ac.th/government/20governance.pdf>)

1) หลักนิติธรรม ความหมายของนิติธรรม ได้แก่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ในองค์กรเป็นข้อตกลงร่วมกันและการบังคับใช้ กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวต้องเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร กฎ และข้อบังคับเหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในองค์กร รวมทั้งสร้างภาพเอื้อต่อการควบคุมและพัฒนาสังคมนั้นด้วย

แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรมในองค์กร ได้แก่

1.1) ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์กร เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิเสรีภาพ บทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร รวมทั้งขอบเขตในการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบประชาธิปไตย

1.2) พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและพัฒนาการผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตัวชี้วัด กฎข้อบังคับระเบียบต่าง ๆ มีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดี และลงโทษคนไม่ดี และมีการปรับปรุง

กฎข้อบังคับและระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงก็จะเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่ง

1.3) องค์การและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็วโปร่งใส ตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชน ส่วนด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเป็นธรรมมีความประพฤติสุจริตปราศจากคอร์รัปชันนอกจากนี้ขนาดขององค์กร อัตรากำลังคนและงบประมาณจะลดลง

1.4) สภาพสังคมในองค์กร มีข้อร้องเรียน คดีความและการฟ้องร้องรวมทั้งสถิติการทำผิดกฎต่าง ๆ ลดลง คนในองค์กร ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพของตนเอง รู้และเข้าใจกฎระเบียบข้อบังคับ และมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย ในการแสดงความคิดเห็นในกรณีต่าง ๆ

2) หลักคุณธรรม ความหมายของคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ เป็นพลเมืองดี คือ ปฏิบัติตามพราวาธรรม ได้แก่

สัจจะ คือ การรักษาความสัตย์

ทมะ คือ การรู้จักข่มใจตนเอง

ขันติ คือ การอดทน อดกลั้นและการอดออม

จาคะ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต

2.1) แนวทางการดำเนินการตามหลักคุณธรรม ได้แก่

2.1.1) สถาบันการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเริ่มจากเยาวชนในและนอกระบบการศึกษาของชาติอย่างจริงจัง

2.1.2) รณรงค์ใช้หลักคุณธรรม อย่างกว้างขวางจริงจัง โดยเริ่มจากผู้บังคับบัญชา

2.1.3) รณรงค์ให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมที่ถูกรังแกโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่ารวมถึงการยอมรับเชิดชูให้เกียรติและการให้ Incentives ในรูปแบบต่าง ๆ

2.1.4) องค์กรระดับต่าง ๆ มีกาจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ

2.1.5) ทุกหน่วยงานภาครัฐ ควรมีหลักจริยธรรมของตนเองหรือแต่ละสาขาวิชาชีพอย่างเปิดเผย

2.2) ตัวชี้วัดหลักคุณธรรม ได้แก่

2.2.1) การร้องเรียน หรือร้องทุกข์ในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ทั้งในและนอกองค์กรลดลง

2.2.2) คุณภาพชีวิตของคนในองค์กร มีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.3) องค์กรมีเสถียรภาพอยู่กันอย่างสงบสุข ด้วยความมีระเบียบวินัย

3) หลักความโปร่งใส ความหมายของ ความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้เช่น บุคลากรในองค์กรรู้ขั้นตอน วิธีการทำงานที่จะติดต่องานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน และมีการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร เช่น มีการกระจายข่าวรายวันหรือรายสัปดาห์ให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กร

3.1) แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร ได้แก่

3.1.1) สำรวจความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานใน เรื่องความโปร่งใสที่ต้องการจากบุคลากร

3.1.2) บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการปกครอง พ.ศ. 2539

3.1.3) ปรับปรุงระบบเอกสาร ระบบสารสนเทศให้เป็นระบบสะดวกต่อการใช้งานและการสืบค้นตรวจสอบของประชาชน

3.1.4) จัดทำเอกสาร คู่มือเกี่ยวกับให้บริการของส่วนราชการที่เข้าใจง่ายสะดวกต่อการติดต่องานของหน่วยงานประชาชน

3.1.5) มีระบบประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร

3.1.6) สร้างทัศนคติที่ดีในการให้บริการข้อมูลข่าวสารและตอบข้อสงสัยของประชาชน

3.2) ตัวชี้วัดความโปร่งใส ได้แก่

3.2.1) สำรวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ

3.2.2) จำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียน การถูกสอบสวนลดลง

3.2.3) เกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับ

3.2.4) องค์กรมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม และเปิดเผยต่อสาธารณะ

4) หลักความรับผิดชอบ ความหมายของ ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จสอดคล้องตามกฎหมาย ระเบียบของ

องค์กร ปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคม ประชาชนและประเทศชาติ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชนสามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะ

4.1) แนวทางในการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ ได้แก่

4.1.1) ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีด้วยการยกย่องและส่งเสริมความประพฤติของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

4.1.2) สร้างความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยใช้กามีส่วนร่วมมีระบบตรวจสอบและการประเมินผลที่น่าเชื่อถือได้

4.1.3) ส่งเสริมผู้มีความสามารถโดยการให้รางวัลและลงโทษที่เหมาะสมรวมทั้งในการจูงใจด้วยค่าตอบแทนและอื่น ๆ

4.2) ตัวชี้วัดเรื่องความรับผิดชอบ ได้แก่

4.2.1) ได้รับการยอมรับและความพึงพอใจจากผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง

4.2.2) ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.2.3) คุณภาพของงานทั้งด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วนรวมทั้งจำนวนความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงานและจำนวนการเรียกร้องหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

5) หลักความมีส่วนร่วม ความหมายของ ความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลในองค์กรทุกระดับเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรได้ ร่วมแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมรับรู้ รวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

5.1) แนวทางการสร้างความมีส่วนร่วม ได้แก่

5.1.1) องค์กรต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนากลไก ระบบการทำงานและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเอื้อต่อการสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรและประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

5.1.2) กระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่บุคลากรตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้บุคลากรสามารถบริหารภารกิจตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างตรงตามความต้องการ

5.1.3) รณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

5.1.4) จัดทำข้อมูลชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมนั้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5.1.5) แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนได้ทราบพร้อมทั้งมีรางวัลตอบแทนแก่เจ้าของความคิดเห็นที่นำไปสู่การปฏิบัตินั้น ๆ

5.1.6) สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานขององค์กร

5.2) ตัวชี้วัดหลักความมีส่วนร่วม ได้แก่

5.2.1) ความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่าง ๆ รวมถึงการประหยัดงบประมาณ

5.2.2) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบ

5.2.3) จำนวนผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือจำนวนข้อเสนอแนะหรือเสนอข้อคิดเห็นจากบุคลากร/ผู้เกี่ยวข้อง/ประชาชน ในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ รวมถึงคุณภาพของการมีส่วนร่วม

6) หลักความคุ้มค่า ความหมายของหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้ง

6.1) แนวทางการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า ได้แก่

6.1.1) ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องให้ความสำคัญ

6.1.2) ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียวเพื่อให้สะดวกและรวดเร็ว

6.1.3) ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลาภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

6.1.4) กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน

6.1.5) สร้างระบบความคุ้มค่า และรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับเพื่อการตรวจสอบ

6.1.6) นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน

6.1.7) เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความคุ้มค่า

6.1.8) รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในองค์กร

6.1.9) ให้ความสำคัญกับระบบติดตามประเมินผลและควรประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบเป็นระยะ ๆ

6.1.10) ใช้ระบบการประเมินการปฏิบัติงาน (RBM) และใช้การจัดสรรงบประมาณเป็นเครื่องมือในการพิจารณางบประมาณในโครงการ

6.1.11) จัดสรรงบประมาณตามผลสัมฤทธิ์ของงาน

6.1.12) ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า

6.1.13) ให้รางวัลหน่วยงาน/กลุ่ม/บุคลากรที่ดำเนินการในวิธีดังกล่าวได้อย่างถูกต้องคุ้มค่าที่สุด

6.2) ตัวชี้วัดในหลักความคุ้มค่า ได้แก่

6.2.1) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

6.2.2) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ การใช้ตัวชี้วัดเชิงปริมาณและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

การนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีสู่การปฏิบัติ ได้แก่

1) การสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน

2) การปฐมนิเทศ

3) การบรรจุหลักสูตรการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในหลักสูตรการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ

4) การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนและระดับตำแหน่งที่สูงขึ้น

5) เชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

6) ผู้บริหารใช้เครื่องมือในการพัฒนาองค์กร

7) เน้นหลักปฏิบัติของผู้บริหารในฐานะต้นแบบ

ประโยชน์การนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีลงสู่หน่วยงาน ทำให้บุคลากรและองค์กรมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1) พฤติกรรมในการทำงานเพื่อประชาชนและองค์กร

2) กล้าตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

3) ไม่ถูกชี้นำในการตัดสินใจและการทำงาน

4) มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ

5) รักษาเกียรติ/อาชีพตนเอง

6) โปร่งใสและไม่เลือกปฏิบัติ

7) ระบบงานของรัฐได้รับความศรัทธา เชื่อถือ

ดังนั้น จึงต้องพัฒนาข้าราชการไทยไปสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เหมาะกับระบบ การบริหารจัดการภาครัฐที่ดีคือ ข้าราชการต้องเป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี ชยันตั้งใจทำงาน มีศีลธรรมคุณธรรม ปรับตัวได้ทันโลก รับผิดชอบต่อผลงาน มีใจและการกระทำที่เป็น ประชาธิปไตยและทำงานมุ่งเน้นผลงาน เพื่อให้ระบบราชการไทยมีความเป็นเลิศ สามารถรับ การพัฒนาประเทศได้ในยุคโลกาภิวัตน์ โดย

ทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี Integrity

ชยันตั้งใจทำงาน Activeness

มีศีลธรรม คุณธรรม Morality

รู้ทันโลก ปรับตัวทันโลก ตรงกับสังคม Relevancy

มุ่งเน้นประสิทธิภาพ Efficiency

รับผิดชอบต่อผลงานต่อสังคม Accountability

มีใจและการกระทำที่เป็นประชาธิปไตย Democracy

มีส่วนร่วม โปร่งใส

มีผลงาน มุ่งเน้นผลงาน Yield

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไข เพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ.2552 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและ เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและ โครงสร้าง, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554, 176-197)

1. ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหา และสนองตอบความ ต้องการของประชาชนในตำบล ตลอดจนทำหน้าที่พัฒนาตำบลทางด้านต่าง ๆ โดยทั้งนี้เพื่อให้ ประชาชนในตำบลมีการ กินดี อยู่ดี และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วน ตำบลจึงมีความสำคัญในแง่ที่เป็นองค์กรการพัฒนาของประชาชนปัจจุบันนี้ รัฐบาลได้ถ่ายโอน ภารกิจ และงบประมาณลงไปให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ดำเนินการปีหนึ่งเป็นจำนวน เงินมากมาย ถ้าประชาชนในตำบลไม่เข้าไปร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แล้วก็จะก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชั่นขึ้นประชาชนในตำบล ก็จะไม่ได้รับผลประโยชน์จาก ภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตัวแทนของประชาชน

ในตำบลกระทำได้โดยให้ประชาชนในตำบลเลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จากนั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะทำการเลือกคณะผู้บริหารองค์การปกครองส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย รองนายก อบต. และเลขานุการนายก อบต. เข้าไปดำเนินการร่วมในการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง และเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในตำบลอย่างแท้จริง (สุทธิรัตน์ จรรย์โกมล, 2550 หน้า 8)

2. องค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจให้ประชาชนในตำบลเข้ามาแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในตำบลเท่านั้นที่จะทราบถึงปัญหา และความต้องการของตนเองได้ดีที่สุดตามพระราชบัญญัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีองค์ประกอบแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ประกอบด้วย (สุทธิรัตน์ จรรย์โกมล, 2550 หน้า 10)

1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในหมู่บ้านในตำบลนั้น ๆ หมู่บ้านละสองคน มีวาระสี่ปีนับตั้งแต่วันเลือกตั้งโดยมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหนึ่งคน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหนึ่งคน และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหนึ่งคน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามให้นำบทบัญญัติมาตรา 8, 9 และ 10 มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและควบคุมตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2) คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน เป็นบุคคลที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา

22 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546 มีวาระ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองคนและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน เป็นบุคคลผู้ที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งให้เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายได้ไม่เกินสองคน โดยมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 23 เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งหรือดำรงตำแหน่งไม่ครบตามวาระให้ปฏิบัติตามมาตรา 26 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่แก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในตำบล ตลอดจนให้บริการทางด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในตำบล โดยบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล งบประมาณรายจ่ายประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

โดยมีพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลังหัวหน้าส่วนโยธา พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไปเป็นเจ้าของหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้แก่คณะผู้บริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล หรือกรณีอื่นๆ ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3. อำนาจ และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อบต. มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552) ดังต่อไปนี้ (สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554, หน้า 188-190)

- 1) พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 67) ดังต่อไปนี้
 - 2.1) จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
 - 2.2) การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

- 2.4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ
- 2.7) คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็น และสมควร

3) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจกรรมในเขต อบต. ตามมาตรา 68 ดังนี้

- 3.1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 3.2) ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3.3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 3.5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
- 3.6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12) การท่องเที่ยว
- 3.13) การผังเมือง

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ภารกิจและหน้าที่ตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (มาตรา 69/1)

องค์การบริหารส่วนตำบล อาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล ออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 71)

การจัดเก็บภาษี เป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถจัดเก็บภาษีในพื้นที่ ได้แก่ ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรสัจด์ เป็นต้น เพื่อนำเงินไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น

การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งเรื่องอื่นๆ ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

การติดตามประเมินผล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลต้องติดตามประเมินผลการดำเนินงานว่าเป็นไปด้วยความถูกต้องหรือไม่ ความคุ้มค่าหรือไม่ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนหรือไม่

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับทางราชการ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน

ลักษณะที่ตั้งตำบลบ้านปิน ตั้งอยู่ในพื้นที่การปกครองของอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 1 เดือนมิถุนายน 2540 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากอำเภอดอกคำใต้เป็นระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดพะเยา เป็นระยะทางประมาณ 34 กิโลเมตร เนื้อที่ตำบลบ้านปิน มีเนื้อที่ทั้งหมด 58 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศตะวันออก	ติดเขตตำบลหนองหล่ม	อำเภอดอกคำใต้	จังหวัดพะเยา
ทิศตะวันตก	ติดเขตตำบลคือเวียง	อำเภอดอกคำใต้	จังหวัดพะเยา
ทิศเหนือ	ติดเขตตำบลบ้านถ้ำ	อำเภอดอกคำใต้	จังหวัดพะเยา
ทิศใต้	ติดเขตอำเภองาว	จังหวัดลำปาง	

จำนวนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน มีจำนวน 10 หมู่บ้านอยู่ในเขต อบต. เต็มทั้ง 10 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านสบจ้อม บ้านจิวหงก บ้านปินใต้ บ้านปินเหนือ บ้านจิวงาม บ้านม่อนผาค่า บ้านบานเย็น บ้านปินพัฒนา บ้านปงเสด็จ บ้านสันติพัฒนา

ประชากรตำบลบ้านปิน มีประชากรทั้งสิ้น 5,311 คน ชาย 2,695 คน หญิง 2,616 คน มี 1,728 ครัวเรือน ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ชาย 2,129 คน จำนวน 2,217 คน หญิง จำนวน รวมทั้งสิ้น 4,346 คน

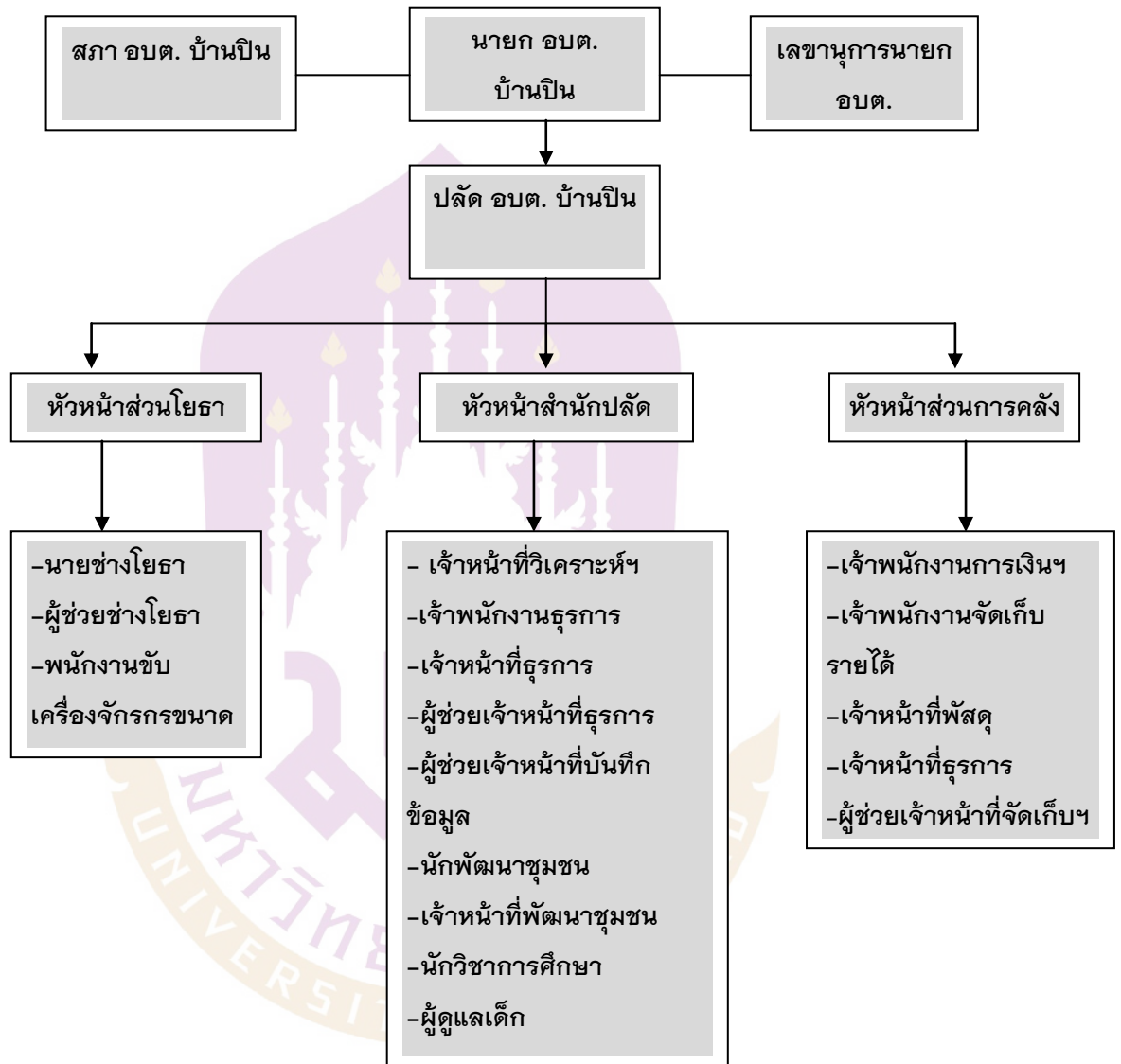
บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ได้แก่

ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน จำนวน 18 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวน 20 คน

ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน จำนวน 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รวมเป็นจำนวน 4 คน

ฝ่ายประจำ ได้แก่ ข้าราชการพนักงานส่วนตำบล จำนวน 13 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน พนักงานจ้างจำนวนภารกิจ 17 คน พนักงานจ้างทั่วไป 3 คน รวมเป็นจำนวน 34 คน

โครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ภาพ 1 แสดงโครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน

การแบ่งส่วนงานงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ประกอบด้วย

1) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือกิจการใดที่มีได้กำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดหรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2) ส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชีการพัสดุและทรัพย์สินการงบประมาณงานผลประโยชน์และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3) ส่วนโยธาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุขโรคและงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

งานวิจัยที่ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรม ทบทวนผลงานการวิจัย ซึ่งมีผู้วิจัยได้เสนอผลการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พอสรุปได้ ดังนี้

รัชนิย์ เค้ามิม (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรมีความคิดเห็นด้วยในการนำการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยรวมเป็นรายหลัก 6 หลัก มาใช้ อยู่ระดับปานกลาง โดยมีรายข้อการนำมาใช้ในระดัปปานกลางและค่อนข้างน้อย คือหลักคุณธรรมมีการติดตามประเมินผลโดยหน่วยงานเอง และหน่วยงานภายนอกการจัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์และขั้นตอนการปฏิบัติต่อเรื่องร้องทุกข์ในระยะเวลาที่กำหนดชัดเจน และการจัดให้มีระบบยกย่องเชิดชู ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมดีเด่น หลักความรับผิดชอบได้แก่ มีการสร้างตัวชี้วัดในการประเมินเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน และหลักความคุ้มค่า มีการจ้างเหมาเอกชนให้ดำเนินการด้านการบำรุงรักษาความสะอาด ความปลอดภัยและยานพาหนะ ผู้ปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรเพศหญิงมีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความรับผิดชอบต่างกัน แต่ได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมมาใช้ในการบริหารงานมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือ เพื่อศึกษาปัญหาและ

ข้อเสนอแนะการบริหารงาน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินการบริหารงาน เทศบาลตำบลบรบือ ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและ ตำแหน่งที่แตกต่างกัน จำนวน 392 ราย ผลการศึกษา ปรากฏดังนี้

1) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย รองลงมาเป็นเพศหญิงมีอายุ อยู่ในช่วง 46 ปีขึ้นไป รองลงมาคือช่วง 36-45 ปี ช่วงอายุ 18-25 ปี ตามลำดับส่วนใหญ่สำเร็จ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี และน้อยที่สุดคือสูงกว่า ปริญญาตรี ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชน รองลงมาคือสมาชิกสภาเทศบาลและ หัวหน้าส่วนราชการ

2) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานเห็นว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรมด้าน ความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปาน กลาง แต่สมาชิกสภาเทศบาลเห็นว่ามีการบริหารโดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับดี

3) ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีสภาพแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง เห็นว่ามีการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ ตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวม และทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สุภัทรมาศ จริยเวชชวัฒนา (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเทศบาล ตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง การศึกษาเรื่องการบริหารการ จัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารประกอบกับ วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านฉาง พนักงาน เทศบาลและผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา กระบวนการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่าง ๆ และรับฟัง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน พบว่ายังประสบ ปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่ง ยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ทางด้านกระบวนการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉาง มีความเสมอภาคและกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้ง คณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาและเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างกระบวนการต่าง ๆ

ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่ามีปัญหาในเรื่องของคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ดังนั้น จึงเสนอให้ผู้บริหารของเทศบาลเร่งปรับโครงสร้างและระบบการทำงานใหม่ให้สอดคล้องกับการบริหารการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในด้านนิติธรรม ที่ว่าการตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และขอบังคับ เหล่านั้นโดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคลและนำกฎระเบียบการบริหารงานของเทศบาล มาบังคับใช้ให้เป็นมาตรฐานเพื่อ เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยยรรยงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน

นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างระบบบริหารงานของท้องถิ่นแบบธรรมาภิบาล และความเข้าใจของคณะผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล ลักษณะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบของธรรมาภิบาล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนผู้ใช้บริการจาก 10 หมู่บ้าน จำนวน 370 คน และคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง จำนวน 32 คน ผลการศึกษากลุ่มประชาชนผู้ใช้บริการพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ อบต.อยู่ในระดับสูง และเห็นด้วยว่ารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบอบต. ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตน เห็นด้วยว่าหลังจากมีการจัดตั้งอบต. ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตำบล ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นผลการศึกษาคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิผลในการดำเนินงานบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับความพึงพอใจสูงจากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้บริหารในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในรูปแบบของธรรมาภิบาล (Good Governance) ดังนี้

- 1) การบริหารงานใน อบต. ประชาชนในชุมชนมีความต้องการให้ผู้บริหารสนองความต้องการของชุมชน หัวใจของการบริหารงานคือความโปร่งใส รวมทั้งการใช้งบประมาณในการบริหารงานอย่างคุ้มค่ามากที่สุด

2) ควรส่งเสริมให้บุคลากร มีความร่วมมือและเคร่งครัดในกฎระเบียบ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ต้องมีการอบรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพ มีการลงโทษแก่ผู้กระทำผิด และให้รางวัลกับข้าราชการที่ประพฤติดี

อาการ ชัยฮอน (2551, หน้า 81-90) ได้ศึกษาวิจัยการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1) ผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ตามยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พบว่าภายหลังที่เทศบาลตำบลได้นำแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มาปรับใช้กับการบริหารงานเทศบาลตำบล มีผลให้เทศบาลตำบลมุ่งเน้นการบริหารงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น มีการจัดระบบการบริหารที่เอื้อประโยชน์ต่อการให้บริการประชาชนที่รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งลดขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่ยุ่งยากให้รวดเร็วขึ้น แต่ขณะเดียวกันเทศบาลตำบลยังประสบปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ให้ถ่ายโอนมาให้ ซึ่งมีการะงานจำนวนมากทำให้เทศบาลตำบลไม่สามารถปฏิบัติตามภารกิจได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งเทศบาลตำบลยังขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ประกอบกับเทศบาลตำบลมีศักยภาพด้านงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอแก่ภารกิจที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ส่งผลให้การบริหารไม่มีประสิทธิภาพ

2) การบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันต่างมีเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อต้องการให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่าการดำเนินงานจะมีความล่าช้าในจัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ก็ตาม แต่หลังจากที่เทศบาลตำบลได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารงานมุ่งเน้นการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน มีผลให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลเป็นระบบ การจัดทำแผนงานโครงการต่าง ๆ มุ่งเน้นที่ความต้องการของประชาชนเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ประชาชนภาคีรัฐภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน กิจกรรมและการบริหารงานของเทศบาลตำบล

3) การบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ตามยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในปัจจุบันยังประสบปัญหาในด้านกฎระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลขาดความยืดหยุ่น และซับซ้อน การบริหารงานยังมีระบบอุปถัมภ์ อยู่ผู้บริหารและบุคลากรบางคนของเทศบาลตำบลยังแสวงหาผลประโยชน์จากรายได้การพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้บุคลากรของเทศบาลตำบลขาดความชำนาญเฉพาะด้าน ขาดการ

พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประชาชนบางส่วนไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเทศบาลตำบลในทำกิจกรรมต่าง ๆ

สุจิตรา มีจำรัส (2550, หน้า 62) อ้างอิงมาจาก Philip. 2005 p. 32) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบบการเมืองการปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ พบว่า ในประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้ในเชิงกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบาย 4 ประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยพิจารณาเป็นประเทศ และเปรียบเทียบกับกรณีศึกษา โดยศึกษาว่า ประเทศเหล่านี้มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างไรบ้าง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของหลักธรรมาภิบาลในการเลือกตั้งปี 2004 ซึ่งพบว่า หลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง และเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิรูปแบบการปกครอง นอกจากนี้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้กล่าวมานี้ ยังได้เรียนรู้ในการนำหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาปฏิรูปการเมือง การปกครอง โดยเน้นการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้พัฒนาบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานะที่บ้านเมืองมีความไม่แน่นอน เศรษฐกิจฝืดเคือง เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นรูปแบบการบริหารแนวใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เมื่อนำไปใช้ ซึ่งนั่นก็คือจุดประสงค์สำคัญของหลักธรรมาภิบาล

จำรัส จิตรรัตนอนันต์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และสภาพปัญหาการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเถิน ผลการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง มีสภาพการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

นพพล สุรนัดครินทร์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยรวมทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาปรับใช้ใน อบต. แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน **จากแนวคิดของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน** ได้กล่าวถึง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล ยึดหลักตามการบัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ดังนี้

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” ในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 10 หมู่บ้าน มีประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ชาย 2,117 คน หญิง 2,229 คน รวมทั้งสิ้น 4,346 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป
- 2) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
- 3) ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 10 หมู่บ้าน มีประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ชาย 2,117 คน หญิง 2,229 คน รวมทั้งสิ้น 4,346 คน ซึ่งเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารการพูด การฟัง รวมถึงเข้าใจภาษาไทยได้ดี และยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้ โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์, 2550, หน้า 155) โดยคำนวณได้ดังนี้

$$\text{Sample size} = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ Sample size = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$\begin{aligned} \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{4,346}{1 + 4,346(0.05)^2} = 366.28 \\ &= 367 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากสูตรดังกล่าวได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) (บุญใจ ศรีสถิตนรากุล, 2550, หน้า 207) ทำการคำนวณเพื่อทำการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาในแต่ละหมู่บ้านโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ขนาดตัวอย่าง} = \frac{n \times n_1}{N}$$

n_1 = ขนาดตัวอย่างของแต่ละชั้น

n = ขนาดตัวอย่างของประชากรกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

N = ขนาดประชากร

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	การคำนวณ	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านสบจ้อม	556 คน	$\frac{367 \times 556}{4,346}$	47 คน
หมู่ที่ 2 บ้านจิวหงก	532 คน	$\frac{367 \times 532}{4,346}$	45 คน
หมู่ที่ 3 บ้านปินใต้	491 คน	$\frac{367 \times 491}{4,346}$	41 คน
หมู่ที่ 4 บ้านปินเหนือ	364 คน	$\frac{367 \times 364}{4,346}$	31 คน
หมู่ที่ 5 บ้านจิวงาม	278 คน	$\frac{367 \times 278}{4,346}$	23 คน
หมู่ที่ 6 บ้านม่อนผาคำ	374 คน	$\frac{367 \times 374}{4,346}$	32 คน
หมู่ที่ 7 บ้านบานเย็น	393 คน	$\frac{367 \times 393}{4,346}$	33 คน
หมู่ที่ 8 บ้านปินพัฒนา	537 คน	$\frac{367 \times 537}{4,346}$	45 คน
หมู่ที่ 9 บ้านปงพัฒนา	396 คน	$\frac{367 \times 396}{4,346}$	33 คน
หมู่ที่ 10 บ้านสันติพัฒนา	425 คน	$\frac{367 \times 425}{4,346}$	37 คน
รวม	4,346 คน		367 คน

หลังจากได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก แบบวิธีจับฉลากจากจำนวนประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน และมีรายชื่อในทะเบียนบ้าน แบ่งตามจำนวนหมู่บ้าน จำนวนประชากร การสุ่มวิธีนี้จะต้องมีรายชื่อประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด และจะต้องทำรายชื่อประชากรทั้งหมดให้มีเลขกำกับหน่วยรายชื่อประชากรทั้งหมด โดยถือว่า

ทุกหน่วยของประชากรมีโอกาสจะถูกเลือก เพื่อตอบแบบสอบถามเท่า ๆ กัน จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นเอง นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา ของประชาชนในเขตบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีจำนวน 38 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความคุ้มค่า และ 6) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลข และความหมาย คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ของเบสท์ (Best) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 42) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความคิดเห็นมาก
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นน้อย
1.00 – 1.50	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี มีจำนวน 6 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราวิชาการ บทความ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาริวิจัยโดยใช้คำถาม 2 ประเภทคือแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ

1) ดร. ชัยณรงค์ ศรีมันตะ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

วุฒิต่างการศึกษา: Ph.D. (Philosophy)

2) ดร. อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

วุฒิต่างการศึกษา: ศศ.ต. (คิตชนวิทยา)

3) นายทองสุข บุญพอ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน

วุฒิต่างการศึกษา: ศศ.บ. (รัฐศาสตร์), รป.ม. (นโยบายสาธารณะ)

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม โดยใช้แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดสอบ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคือเวียงอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ นำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบวัดความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient

Alpha) ของครอนบัท (Cronbach) (องอาจ นัยพัฒน์, 2549, หน้า 151) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.95

6. ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดลองใช้พร้อม จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวางแผนและปฏิบัติการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้ง 10 หมู่บ้าน ในการจัดเก็บข้อมูล ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง จากประชากรกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากประชากรจำนวน 4,346 คนและ จะได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน จากนั้นจึงได้ทำสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และแจกแบบสอบถามให้ตอบแบบสอบถาม
4. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชน มาประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์ มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D. ค่า t-test, F-test เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กับแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับการบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D.

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับปัจจัยที่มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) สำหรับปัจจัยที่มีจำนวนมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least-Significant Different)

ตอนที่ 4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี จำนวน 6 ด้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา แล้วรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัยอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

- 1. สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics)** ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล
- 2. สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics)** ได้แก่ การทดสอบค่าทีเทสต์ (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการดังนี้

1) เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน

3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวน 367 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหาการวิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)

F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
P	แทน	ความน่าจะเป็น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุและระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ (F-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least-Significant Different)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษานำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	163	44.40
หญิง	204	55.60
รวม	367	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เพศหญิง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 และเพศชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 18-30 ปี	84	22.90
อายุ 31-45 ปี	151	41.10
อายุ 46-60 ปี	107	29.20
มากกว่า 60 ปี	25	6.80
รวม	367	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มากที่สุดคือ มีอายุ 31-45 ปี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 46-60 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 มีอายุ 18-30 ปี จำนวน 84 คนคิดเป็นร้อยละ 22.9 และน้อยที่สุดคือ มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	165	45.00
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	101	27.50
อนุปริญญาหรือ ปวส.	69	18.80
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	32	8.70
รวม	367	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มากที่สุดคือ มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือ ปวช. จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 มีระดับการศึกษานุปริญญาหรือ ปวส. จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และน้อยที่สุดคือ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

การวิเคราะห์การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มี 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ซึ่งปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น โดยรวม 6 ด้าน

ที่	การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านนิติธรรม	3.25	0.97	ปานกลาง
2	ด้านคุณธรรม	3.15	0.97	ปานกลาง
3	ด้านความโปร่งใส	3.08	1.02	ปานกลาง
4	ด้านการมีส่วนร่วม	3.37	1.04	ปานกลาง
5	ด้านความรับผิดชอบ	3.09	0.96	ปานกลาง
6	ด้านความคุ้มค่า	3.05	0.95	ปานกลาง
รวม		3.17	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ด้านนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความคุ้มค่า

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม

ด้านนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นโยบายของ อบต. อยู่ภายใต้กรอบของกฎ และระเบียบ	3.25	1.04	ปานกลาง
2. การออกข้อบัญญัติของ อบต. ได้รับการยอมรับ	3.20	1.01	ปานกลาง
3. นโยบายของ อบต. มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน และตรงกับความต้องการประชาชน	3.11	0.97	ปานกลาง
4. ข้อบัญญัติ กฎ และข้อบังคับ ของ อบต. มีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม	3.10	0.97	ปานกลาง
5. ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ของ อบต. เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ในการให้บริการประชาชน	3.81	0.63	มาก
6. การบังคับใช้ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ของ อบต. บังคับใช้กับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	3.14	0.98	ปานกลาง
7. การดำเนินการของ อบต. คำนึงถึงความถูกต้องและความชอบธรรมของกฎหมาย	3.16	0.96	ปานกลาง
รวม	3.22	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ของ อบต. เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ในการให้บริการประชาชน รองลงมาคือ นโยบายของ อบต. อยู่ภายใต้กรอบของกฎ และระเบียบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อบัญญัติ กฎ และข้อบังคับของ อบต. มีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม

ด้านคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การเลือกตั้ง ส.อบต. ผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติงานด้านการเมือง ยึดหลักความถูกต้องดีงามของพลเมืองที่ดี	3.21	0.96	ปานกลาง
2. อบต. ส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เริ่มจากเยาวชน และครอบครัว	3.18	1.01	ปานกลาง
3. อบต. สนับสนุนผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม ให้ได้รับการประกาศเชิดชูเป็นตัวอย่าง	3.16	0.92	ปานกลาง
4. อบต. มีการกำหนดมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินงานของ อบต.	3.12	1.03	ปานกลาง
5. อบต. มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากร	3.16	0.96	ปานกลาง
6. ผู้บริหาร พนักงานยึดแบบอย่างคุณธรรมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา	3.09	0.95	ปานกลาง
รวม	3.15	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ การเลือกตั้ง ส.อบต. ผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติงานด้านการเมือง ยึดหลักความถูกต้องดีงามของพลเมืองที่ดี รองลงมาคือ อบต. ส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรม เริ่มจากเยาวชน และครอบครัว และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหาร พนักงานยึดแบบอย่างคุณธรรมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส

ด้านความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ประชาชนทราบโดยทั่วกันอย่างต่อเนื่อง	3.07	0.92	ปานกลาง
2. การชี้แจงการดำเนินงานของ อบต. ให้ประชาชนได้รับทราบ ทั้งก่อนและหลังดำเนินการเป็นประจำ	2.95	1.03	ปานกลาง
3. การเปิดเผยข้อมูลรายรับ-รายจ่ายเงินของ อบต.	2.84	1.07	ปานกลาง
4. การจัดช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนอย่างสะดวก	2.85	1.03	ปานกลาง
5. การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ได้สะดวก	3.64	0.80	มาก
6. การรายงานผลดำเนินงาน อบต. ให้ประชาชนได้ทราบอย่างต่อเนื่อง	3.11	1.03	ปานกลาง
รวม	3.08	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ได้สะดวก รองลงมาคือการรายงานผลดำเนินงาน อบต. ให้ประชาชนได้ทราบอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเปิดเผยข้อมูลรายรับ-รายจ่ายเงินของ อบต.

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	3.11	1.03	ปานกลาง
2. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นโดยประชาคม	3.73	1.01	มาก
3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์	3.06	0.98	ปานกลาง
4. การจัดกิจกรรมเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน	2.99	1.01	ปานกลาง
5. การจัดประชุมประชาคมในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจากประชาชน	3.87	0.92	มาก
6. การมีประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ อบต.	3.76	0.91	มาก
7. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของ อบต.	3.09	0.97	ปานกลาง
รวม	3.37	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ การจัดประชุมประชาคมในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจากประชาชน รองลงมาคือ การมีประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ อบต. และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดกิจกรรมเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลัก
 กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน
 ด้านความรับผิดชอบต่อ

ด้านความรับผิดชอบต่อ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. อบต. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบต่อบุคลากร	3.13	0.91	ปานกลาง
2. อบต. กำหนดส่วนงานรับผิดชอบในการแก้ปัญหา	3.09	0.99	ปานกลาง
3. อบต. มีความตั้งใจรับผิดชอบต่อค่านึงถึงผู้รับบริการ	3.17	0.97	ปานกลาง
4. อบต. มีความรับผิดชอบต่อชุมชน	3.10	0.97	ปานกลาง
5. การยอมรับผลการปฏิบัติงานของ อบต. อย่างสม่ำเสมอ	3.01	0.96	ปานกลาง
6. อบต. มีผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้	3.05	0.98	ปานกลาง
รวม	3.09	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบต่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ อบต. มีความตั้งใจรับผิดชอบต่อค่านึงถึงผู้รับบริการ รองลงมาคือ อบต. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบต่อบุคลากร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การยอมรับผลการปฏิบัติงานของ อบต. อย่างสม่ำเสมอ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลัก
กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า

ด้านความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. อบต. ได้ใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด	3.07	0.93	ปานกลาง
2. อบต. ได้ใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม	3.00	0.91	ปานกลาง
3. อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.11	0.94	ปานกลาง
4. อบต. ดำเนินโครงการโดยเน้นใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและใช้อย่างคุ้มค่า	3.03	1.00	ปานกลาง
5. อบต. ส่งเสริมรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น	2.93	1.00	ปานกลาง
6. อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.14	0.93	ปานกลาง
รวม	3.05	0.95	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ อบต. ส่งเสริมรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการศึกษาไว้ว่า ประชาชนในตำบลบ้านป็น ที่มี เพศอายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น แตกต่างกัน ซึ่งการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น นั้น มี 6 ด้าน คือ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ และ 6) ด้านความคุ้มค่า โดยมีผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

1) จำแนกตามเพศ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น โดยรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามเพศ

การบริหารตามหลัก กิจการบ้านเมืองที่ดี	เพศ				t	P - value	แปลผล
	ชาย		หญิง				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S. D.			
1. ด้านนิติธรรม	3.17	0.99	3.32	0.96	-4.001	0.000*	ปานกลาง
2. ด้านคุณธรรม	3.06	0.98	3.22	0.96	-3.881	0.000*	ปานกลาง
3. ด้านความโปร่งใส	3.03	1.04	3.11	1.01	-1.961	0.050*	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.38	1.05	3.37	1.03	0.244	0.807	ปานกลาง
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.03	1.00	3.14	0.93	-2.516	0.012*	ปานกลาง
6. ด้านความคุ้มค่า	2.95	0.98	3.12	0.92	-4.097	0.000*	ปานกลาง
โดยรวม	3.10	1.01	3.21	0.97	-2.783	0.145	ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 12 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านป็น เพศชาย และเพศหญิง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยประชาชนเพศชายและเพศหญิง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกัน 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

2) จำแนกตามอายุ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน จำแนกตามอายุ

การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี	18-30 ปี		31-45 ปี		46-60 ปี		มากกว่า 60 ปี		F	p-value	แปลผล
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ด้านนิติธรรม	3.33	0.96	3.25	0.99	3.22	0.99	3.17	0.85	1.899	0.128	ปานกลาง
2. ด้านคุณธรรม	3.31	0.98	3.18	0.98	3.07	0.96	2.83	0.81	12.092	0.000*	ปานกลาง
3. ด้านความโปร่งใส	3.19	1.07	3.13	0.97	2.98	1.05	2.81	0.97	8.169	0.000*	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.45	1.00	3.38	1.02	3.33	1.11	3.26	0.93	2.326	0.073	ปานกลาง
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.18	0.98	3.11	0.96	3.03	0.99	2.91	0.81	4.448	0.004*	ปานกลาง
6. ด้านความคุ้มค่า	3.11	1.01	3.09	0.93	2.98	0.95	2.87	0.90	4.139	0.006*	ปานกลาง
โดยรวม	3.26	1.00	3.19	0.98	3.10	1.01	2.98	0.88	5.512	0.035*	ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 13 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านป็น ในแต่ละช่วงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างกัน 4 ด้าน ได้แก่ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ปรากฏ ตามตาราง 14 15 16 และ 17

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน

อายุ	18-30 ปี	31-45 ปี	46-60 ปี	มากกว่า 60 ปี	แปลผล
	\bar{X}	3.31	3.18	3.07	
18-30 ปี	3.31	0.020*	0.000*	0.000*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.18		0.018*	0.000*	ปานกลาง
46-60 ปี	3.07			0.006*	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.83				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 14 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรมแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน

อายุ	18-30 ปี	31-45 ปี	46-60 ปี	มากกว่า 60 ปี	แปลผล
	\bar{X}				
18-30 ปี	3.19	0.267	0.001*	0.000*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.13		0.006*	0.000*	ปานกลาง
46-60 ปี	2.98			0.058	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.81				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน

อายุ	18-30 ปี 31-45 ปี 46-60 ปี มากกว่า 60 ปี				แปลผล	
	\bar{X}	3.18	3.11	3.03		2.91
18-30 ปี	3.18		0.171	0.007*	0.002*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.11			0.098	0.016*	ปานกลาง
46-60 ปี	3.03				0.158	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.91					ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน

อายุ	18-30 ปี	31-45 ปี	46-60 ปี	มากกว่า 60 ปี	แปลผล
	\bar{X}				
18-30 ปี	3.11	3.09	2.98	2.87	ปานกลาง
31-45 ปี	3.11	0.610	0.020*	0.005*	ปานกลาง
46-60 ปี	3.09		0.033*	0.009*	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.98			0.184	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	2.87				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 17 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่าแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน โดยรวม 6 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารตามหลัก กิจการบ้านเมืองที่ดี	ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ ปวช.		อนุปริญญา/ ปวส.		ปริญญาตรี/ สูงกว่า		F	p- value	แปลผล
	ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
	\bar{X}	S.D.									
1. ด้านนิติธรรม	3.16	1.01	3.35	0.91	3.29	0.94	3.39	0.99	7.778	0.000*	ปานกลาง
2. ด้านคุณธรรม	3.06	1.00	3.27	0.92	3.18	0.92	3.19	1.06	6.123	0.000*	ปานกลาง
3. ด้านความโปร่งใส	3.03	1.08	3.19	0.93	3.02	0.98	3.07	1.07	3.546	0.014*	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.35	1.10	3.44	0.95	3.34	1.00	3.33	1.07	1.429	0.232	ปานกลาง
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.01	1.01	3.20	0.92	3.07	0.93	3.23	0.87	6.837	0.000*	ปานกลาง
6. ด้านความคุ้มค่า	2.97	1.01	3.19	0.83	3.05	0.96	2.99	0.98	6.665	0.000*	ปานกลาง
โดยรวม	3.10	1.04	3.27	0.91	3.16	0.96	3.20	1.01	5.396	0.041*	ปานกลาง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 18 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านป็น ในแต่ละระดับการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างกัน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงได้เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ปรากฏตามตาราง 19 20 21 22 และ 23

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม สำหรับประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน

ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	มัธยม ศึกษา/ ปวช.	อนุ ปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี/ สูงกว่า	แปลผล
	\bar{X}	3.16	3.35	3.29	3.39
ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	3.16	0.000*	0.010*	0.001*	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ ปวช.	3.35		0.353	0.521	ปานกลาง
อนุปริญญา/ ปวส.	3.29			0.198	ปานกลาง
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	3.39				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 19 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือ
ประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช.
แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. และแตกต่างกับประชาชนที่มี
การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม สำหรับประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน

ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	มัธยม ศึกษา/ ปวช.	อนุ ปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี/ สูงกว่า	แปลผล
	\bar{X}	3.14	2.93	2.92	3.14
ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	3.14	0.000*	0.045*	0.089	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ ปวช.	2.93		0.120	0.321	ปานกลาง
อนุปริญญา/ ปวส.	2.92			0.846	ปานกลาง
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	3.14				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 20 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือ
ประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช.
และแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส สำหรับประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน

ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	มัธยม ศึกษา/ ปวช.	อนุ ปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี/ สูงกว่า	แปลผล
	\bar{X}	3.03	3.19	3.02	3.07
ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	3.03	0.002*	0.918	0.641	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ ปวช.	3.19		0.011*	0.148	ปานกลาง
อนุปริญญา/ ปวส.	3.02			0.624	ปานกลาง
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	3.07			.	ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 21 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือ
ประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา/ปวช. ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ
การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความ
โปร่งใสแตกต่างกับประชาชนที่มีระดับอนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ สำหรับประชาชนที่มีการศึกษา
ต่างกัน

ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	มัธยม ศึกษา/ ปวช.	อนุ ปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี/ สูงกว่า	แปลผล
	\bar{X} 3.01	3.20	3.07	3.23	
ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	3.01	0.000*	0.284	0.003*	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ ปวช.	3.20		0.024*	0.741	ปานกลาง
อนุปริญญา/ ปวส.	3.07			0.050	ปานกลาง
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	3.23				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือ
ประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา/ปวช. และแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/สูงกว่า ประชาชน
ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการ
บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกับประชาชน
ที่มีระดับอนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า สำหรับประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน

ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	มัธยม ศึกษา/ ปวช.	อนุ ปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี/ สูงกว่า	แปลผล
	\bar{X}	3.01	3.20	3.07	3.23
ต่ำกว่า ประถมศึกษา/ ประถมศึกษา	3.01	0.000*	0.284	0.003*	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ ปวช.	3.20		0.024*	0.741	ปานกลาง
อนุปริญญา/ ปวส.	3.07			0.050	ปานกลาง
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	3.23				ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 23 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือ
ประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา/ปวช. และแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่า ประชาชนที่มี
การศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมือง
ที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า แตกต่างกับประชาชนที่มีระดับ
อนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลัก
กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัด**

พะเยา

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้นำเสนอข้อเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน และใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

**ตาราง 24 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข
การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล
บ้านปิน ด้านนิติธรรม**

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) กฎระเบียบทำให้การทำงานล่าช้า ไม่ตอบสนองต่อความต้องการ ประชาชน	14	1) กฎระเบียบของอบต. ควรมีความยืดหยุ่น เพื่อให้เข้ากับทุก สถานการณ์	6
2) พนักงานไม่มีความรู้และขาดความ แม่นยำในกฎระเบียบ	10	2) พนักงานของ อบต. ควรจะต้อง ทราบกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน เป็นอย่างดีและสามารถถ่ายทอดสู่ ประชาชนผู้ขอรับบริการได้	4
3) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจไม่ เข้าใจข้อบัญญัติ และไม่มีส่วนร่วมใน การจัดทำข้อบัญญัติ	7	3) อบต. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับ ข้อบัญญัติ การจัดทำข้อบัญญัติ ให้ชัดเจนและเข้าใจง่ายโดยชี้แจง ให้ประชาชนเข้าใจมากกว่านี้ ให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบัญญัติ	3

จากตาราง 24 พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรมคือ

กฎระเบียบทำให้การทำงานล่าช้า ไม่ตอบสนองต่อความต้องการประชาชน จำนวน 14 คน รองลงมา คือ พนักงานไม่มีความรู้และขาดความแม่นยำในกฎระเบียบ จำนวน 10 คน

ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม คือ กฎระเบียบของ อบต. ควรมีความยืดหยุ่น เพื่อให้เข้ากับทุกสถานการณ์ จำนวน 6 คน รองลงมาคือ พนักงานของ อบต. ควรจะต้องทราบกฎระเบียบในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีและสามารถถ่ายทอดสู่ประชาชน ผู้ขอรับบริการได้ จำนวน 4 คน

ตาราง 25 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านปิน ด้านคุณธรรม

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) ขาดการส่งเสริมคุณธรรมแก่ประชาชนและพนักงาน	7	1) ฝ่ายบริหารควรมีความรับผิดชอบ รู้บทบาทหน้าที่ของตนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่พนักงานและประชาชน	5
2) ขาดความซื่อสัตย์ตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน ในการดูแลและพัฒนาชุมชน (ฝ่ายบริหาร และ ส.อบต.รับปากจะจัดสรรงบประมาณให้หมู่บ้านสร้างถนน รางระบายน้ำ แต่ไม่สามารถทำได้)	5	2) ฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาอบต. และพนักงานส่วนตำบลมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และดูแลแต่ละหมู่บ้านให้ทั่วถึงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น	4

จากตาราง 25 พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรมคือ ขาดการส่งเสริมคุณธรรมแก่ประชาชนและพนักงาน จำนวน 7 คน รองลงมา ขาดความซื่อสัตย์ตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน ในการดูแลและพัฒนาชุมชน (ฝ่ายบริหาร และ ส.อบต.รับปากจะจัดสรรงบประมาณให้หมู่บ้านสร้างถนน รางระบายน้ำ แต่ไม่สามารถทำได้) จำนวน 5 คน

ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม คือ ฝ่ายบริหารควรมีความรับผิดชอบ รู้บทบาทหน้าที่ของตนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่พนักงานและประชาชน จำนวน 5 คน รองลงมาคือ ฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาอบต. และพนักงานส่วนตำบลมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และดูแลแต่ละหมู่บ้านให้ทั่วถึงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น จำนวน 4 คน

ตาราง 26 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านปิน ด้านความโปร่งใส

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) ขาดการการประชาสัมพันธ์การ ดำเนินโครงการ/กิจกรรม และการ รายงานผล	14	1) ควรประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้น เช่นการรายงานผลโครงการ/ กิจกรรม รายรับ-รายจ่าย ข้อบัญญัติงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น	12
2) ประชาชนไม่ทราบแผนและการทำงานของ อบต.	11	2) อบต.ควรให้ความรู้ ชี้แจง ประชาชน ให้เข้าใจในการ ปฏิบัติงานของ อบต.	9

จากตาราง 26 พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านโปร่งใสคือ ขาดการการประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ/กิจกรรม และการรายงานผล จำนวน 14 คน รองลงมาคือ ประชาชนไม่ทราบแผนและการทำงานของ อบต. จำนวน 11 คน

ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการบริหารตาม หลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใสคือควร ประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การรายงานผลโครงการ/กิจกรรม รายรับ-รายจ่าย ข้อบัญญัติ งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น จำนวน 12 คน รองลงมาคือ อบต.ควรให้ความรู้ ชี้แจง ประชาชน ให้เข้าใจในการปฏิบัติงานของ อบต. จำนวน 9 คน

ตาราง 27 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านปิน ด้านการมีส่วนร่วม

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.	12	1) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของอบต. มากกว่านี้	11
2) การริเริ่มโครงการใหม่ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	10	2) ทุกครั้งที่มีการริเริ่มโครงการใหม่เกิดขึ้น ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกครั้ง	8

จากตาราง 27 พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. จำนวน 12 คน รองลงมา คือ การริเริ่มโครงการใหม่ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 10 คน

ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของอบต. มากกว่านี้ จำนวน 11 คน รองลงมาคือ ทุกครั้งที่มีการริเริ่มโครงการใหม่เกิดขึ้น ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกครั้ง จำนวน 8 คน

ตาราง 28 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) สมาชิกสภา อบต.และผู้บริหาร ไม่ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบ ปัญหาของหมู่บ้าน	7	1) ส.อบต.ควรให้ความสำคัญต่อ ความรับผิดชอบในหมู่บ้านให้ มากขึ้น	6
2) สมาชิกสภา อบต. บางท่านขาดความ เอาใจใส่ปัญหาในหมู่บ้าน	5	2) ส.อบต. ควรเอาใจใส่และรับ ฟังปัญหาของประชาชนในพื้นที่ พร้อมหาทางแก้ไขในทุก ๆ ปัญหา	4

จากตาราง 28 พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความ รับผิดชอบ คือ สมาชิกสภา อบต.และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบปัญหาของ หมู่บ้าน จำนวน 7 คน รองลงมาคือ สมาชิกสภา อบต. บางท่านขาดความเอาใจใส่ปัญหาในหมู่บ้าน จำนวน 5 คน

ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการบริหารตาม หลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความรับผิดชอบ คือ อบต. ควรจัดทำแบบสอบถามเพื่อนำมาประเมินผลการปฏิบัติงานและเพื่อทำให้ทราบความต้องการ ของประชาชน จำนวน 6 คน รองลงมาคือ ส.อบต. ควรเอาใจใส่และรับฟังปัญหาของประชาชน ในพื้นที่พร้อมหาทางแก้ไขในทุก ๆ ปัญหา จำนวน 4 คน

ตาราง 29 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านปิน ด้านความคุ้มค่า

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) การจัดสรรงบประมาณไม่มีความคุ้มค่ากับการดำเนินโครงการ	8	1) การจัดสรรงบประมาณให้กับชุมชนควรมีความคุ้มค่ากับดำเนินโครงการ	5
2) พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า	6	2) ควรกำชับเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานให้ใช้ทรัพยากรเช่น กระดาษ และวัสดุสำนักงาน ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	4

จากตาราง 29 พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า คือ การจัดสรรงบประมาณไม่มีความคุ้มค่ากับการดำเนินโครงการ จำนวน 8 คน รองลงมาคือ พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า จำนวน 6 คน

ประชาชนในตำบลบ้านปินกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความคุ้มค่า คือ การจัดสรรงบประมาณให้กับชุมชนควรมีความคุ้มค่ากับดำเนินโครงการ จำนวน 5 คน รองลงมาคือ ควรกำชับเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานให้ใช้ทรัพยากรเช่น กระดาษ และวัสดุสำนักงาน ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด จำนวน 4 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาจากหลักตามการบัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า และจากแนวคิดของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยได้ตั้งสมมติฐานของการศึกษาว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีแตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตั้งแต่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 4,346 คน โดยได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดมีจำนวน 38 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ และ 6) ด้านความคุ้มค่า ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน มีจำนวน 6 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ ทดสอบค่า (t-test) และ (F-test) การทดสอบความแปรปรวน

ทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยจะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการศึกษาตามข้อค้นพบได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปิน เพศหญิงมากที่สุด 204 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 และมีอายุระหว่าง 31-45 ปี มากที่สุดจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 และมีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0

2. ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

พบว่าการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า

1) **ด้านนิติธรรม** โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบของ อบต. เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมในการให้บริการประชาชน และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อบัญญัติ กฎ และข้อบังคับของ อบต. มีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม

2) **ด้านคุณธรรม** โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเลือกตั้ง ส.อบต. ผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติงานด้านการเมือง ยึดหลักความถูกต้องดีงามของพลเมืองที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหาร พนักงานยึดแบบอย่างคุณธรรมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา

3) **ด้านความโปร่งใส** โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ได้อย่างสะดวก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การเปิดเผยข้อมูลรายรับ-รายจ่ายเงินของ อบต.

4) **ด้านการมีส่วนร่วม** โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การจัดประชุมประชาคมในการ

รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจากประชาชน และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

5) **ด้านความรับผิดชอบ** โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อบต. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การยอมรับผลการปฏิบัติงานของ อบต. อย่างสม่ำเสมอ

6) **ด้านความคุ้มค่า** โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อบต. อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ อบต. ส่งเสริมรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตาม เพศ อายุและระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปิน ที่มีเพศอายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันและเมื่อแยกออกเป็นรายด้าน คือมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) **ด้านนิติธรรม** พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านปิน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านนิติธรรม โดยภาพรวมแตกต่างกัน

2) **ด้านคุณธรรม** พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านปิน ที่มีเพศ อายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านคุณธรรม โดยภาพรวมแตกต่างกัน

3) **ด้านความโปร่งใส** พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านปิน ที่มีเพศ อายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านความโปร่งใส โดยภาพรวมแตกต่างกัน

4) **ด้านการมีส่วนร่วม** พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านปิน ที่มีเพศ อายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5) **ด้านความรับผิดชอบ** พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านป็น ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมแตกต่างกัน

6) **ด้านความคุ้มค่า** พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลบ้านป็น ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น ด้านความคุ้มค่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน

4. ผลสรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านป็น ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้

ปัญหา

- 1) กฎระเบียบทำให้การทำงานล่าช้า ไม่ตอบสนองต่อความต้องการประชาชน
- 2) ขาดความซื่อสัตย์ตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน ในการดูแลและพัฒนาชุมชน (ฝ่ายบริหาร และ ส.อบต. สัญญาว่าจะจัดสรรงบประมาณมาให้หมู่บ้านสร้างถนน รางระบายน้ำ แต่ไม่สามารถทำได้)
- 3) ขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ/กิจกรรม และการรายงานผล
- 4) ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.
- 5) สมาชิกสภา อบต. และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบปัญหาของหมู่บ้าน

- 6) การใช้ทรัพยากร และการจัดสรรงบประมาณไม่มีความคุ้มค่ากับการดำเนินโครงการ

แนวทางแก้ไข

- 1) ควรปรับปรุงกฎระเบียบของ อบต. ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างทันการณ์
- 2) ฝ่ายบริหาร สมาชิกสภา อบต. และพนักงานต้องมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และดูแล และจัดสรรงบประมาณให้แก่หมู่บ้านให้ทั่วถึง
- 3) ควรประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้น เช่นการรายงานผลโครงการ/กิจกรรม รายรับ-รายจ่าย ข้อบัญญัติงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น
- 4) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางการร่วมตรวจสอบการบริหารงานของ อบต.
- 5) ฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภา และพนักงานควรมีความรับผิดชอบในการดูแลหมู่บ้านให้มากขึ้น

6) ควรใช้ทรัพยากรและการจัดสรรงบประมาณแก่ชุมชนอย่างพอเพียงและคุ้มค่ากับ
ดำเนินโครงการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย “ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
บ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้าน
ความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ และ 6) ด้านความคุ้มค่า สามารถนำมา
อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์การวิเคราะห์การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

พบว่า การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล
บ้านปิน โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า องค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านปินมีพื้นที่กว้างขวาง มีบ้านเรือนประชาชนกระจัดกระจายหลายหมู่บ้าน
ประชาชนมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ประชาชนไม่สะดวก และไม่มีเวลาในการเข้ามา
มีส่วนร่วมในการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน
เช่น ประชาชนไม่ได้ร่วมออกแสดงความคิดเห็นต่อกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ไม่ได้ร่วมตรวจสอบ
การทำงานเพื่อตรวจการความโปร่งใสในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินและ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินขาดการประชาสัมพันธ์ และมีภารกิจงานที่ได้รับถ่ายโอน
จำนวนมาก ขณะองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินมีทรัพยากรที่ใช้ในการบริหาร ได้แก่
บุคลากรและงบประมาณจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภรณ์ ชัยอน (2551, หน้า
81–90) ได้ศึกษาวิจัยการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลการดำเนินงานของเทศบาล
ตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ตามยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พบว่าภายหลังที่
เทศบาลตำบลได้นำแนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาปรับใช้กับการบริหารงานเทศบาล
ตำบล มีผลให้เทศบาลตำบลมุ่งเน้นการบริหารงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนมาก
ยิ่งขึ้น มีการจัดระบบการบริหารที่เอื้อประโยชน์ต่อการให้บริการประชาชนที่รวดเร็ว สอดคล้อง
กับความต้องการของประชาชน อีกทั้งลดขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่ยุ่งยากให้รวดเร็ว
ขึ้น แต่ขณะเดียวกันเทศบาลตำบลยังประสบปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ให้ถ่ายโอน
มาให้ ซึ่งมีภาระงานจำนวนมาก ทำให้เทศบาลตำบลไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างทั่วถึงอีก
ทั้งเทศบาลตำบลยังขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

อย่างเพียงพอ ประกอบกับเทศบาลตำบลมีศักยภาพด้านงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ กับภารกิจที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่งส่งผลให้การบริหารไม่มีประสิทธิภาพ **สอดคล้องกับ งานวิจัยของรัชนิย์ เค้ามิม (2548, บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร โดยมีผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรมีความคิดเห็นด้วย ในการนำการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยรวมเป็นรายหลัก 6 หลัก มาใช้อยู่ระดับปานกลาง **สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550, บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานเห็นว่า มีการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือด้าน นิติธรรม ด้านคุณธรรมด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้าน ความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง **สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรศักดิ์รินทร์ (2548, บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะ ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำ หลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยรวมทัศนะ ของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตาม หลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัด พะเยา ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ ภารกิจอะไรบ้าง ประชาชนต่างมีภารกิจอาชีพด้านการเกษตรจึงขาดความสนใจการมีส่วนร่วม ขาดการให้ความสำคัญกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารบ้านป็น ซึ่งถือว่าด้านการมีส่วนร่วมถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาตำบลให้มีความเจริญ **ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550, บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาการประเมิน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัด มหาสารคาม พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานเห็นว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบรบือ ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้านความคุ้มค่าโดยรวมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่าประชาชนมองว่าการใช้ทรัพยากร การใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินยังสามารถไม่ประหยังบประมาณ ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน เช่น โครงการก่อสร้างประปาภายในหมู่บ้านแต่สร้างเสร็จน้ำประปาไม่สามารถใช้บริโภคได้เนื่องจากมีสิ่งปลอมปนในน้ำประปาทำให้ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์และไม่คุ้มค่าต่อการใช้งบประมาณ หรือการใช้วัสดุสำนักงานยังสิ้นเปลือง อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีมาตรการประหยัดพลังงานซึ่งความคุ้มค่าเป็นการวัดผลต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีอีกทางหนึ่ง **ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิย์ เค้ามิม (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร โดยผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร โดยมีความคิดเห็นด้วยในการนำการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านความคุ้มค่า โดยอยู่ในระดับปานกลาง**

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ด้านนิติธรรม

ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 5 ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ของ อบต. เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมในให้บริการประชาชน มีค่าระดับเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่อภิปรายเช่นนี้ได้ว่า อาจเนื่องจาก ประชาชนตำบลบ้านปิน เห็นว่าการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติมีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ตรงกับความต้องการของประชาชน โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชนเป็นหลัก เช่น ข้อบัญญัติการรักษาความสะอาดในชุมชน ประชาชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติ

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้านนิติธรรม พบว่า ข้อที่ 4 ข้อบัญญัติ กฎ และข้อบังคับของ อบต. มีความสอดคล้องกับ

หลักนิติธรรม มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า อาจเนื่องจากประชาชนยังไม่เข้ากระบวนการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ว่ามีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรม โดยไม่ขัดต่อสิทธิ เสรีภาพของประชาชน

2) ด้านคุณธรรม

ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้านคุณธรรม **โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ข้อที่ 1 การเลือกตั้ง ส.อบต. ผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติงานด้านการเมือง ยึดหลักความถูกต้องดีงามของพลเมืองที่ดี มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายผลได้ว่า** อาจเนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ยังไม่มีนโยบายการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ประชาชนโดยตรง ไม่มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางด้านศาสนาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารยังไม่ได้เน้นนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม โดยเริ่มจากครอบครัว โรงเรียน เพื่อสอนให้เด็กมีความรู้คู่คุณธรรม อันเป็นกำลังที่สำคัญการพัฒนาตำบล

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้านคุณธรรม **โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ข้อที่ 6 ผู้บริหาร พนักงานยึดแบบอย่างคุณธรรม จริยธรรมทางพระพุทธศาสนา มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** อาจเนื่องจาก ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ยังไม่มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้บริหาร สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงาน รวมทั้งการจัดการฝึกอบรมหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงาน

3) ด้านความโปร่งใส

ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา **โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ข้อที่ 5 การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ได้อย่างสะดวก มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า** อาจเนื่องจาก ประชาชนได้รับรายงานการเปิดเผยข้อมูลเงินงบประมาณ

การรายงานผลการดำเนินงานมีความชัดเจนเรื่องของกระบวนการติดต่อ และแสดงขั้นตอนการให้บริการแก่ประชาชน อีกทั้งมีการเปิดโอกาสเพิ่มช่องทางการตรวจสอบโดยภาคประชาชน

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา **ด้านความโปร่งใส มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลรายรับ-รายจ่ายเงินของ อบต. มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่อภิปรายเช่นนี้ว่า** อาจเนื่องจาก ประชาชนยังไม่ได้ร่วมเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ได้อย่างสะดวก เนื่องจากจำกัดด้วยเวลาในการตรวจสอบ เพราะต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงทำให้ไม่มีเวลาในการร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงานของฝ่ายบริหาร อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รายงานทางการเงินงบประมาณ รายรับรายจ่ายให้ประชาชนรับรู้ได้อย่างทั่วถึง

4) ด้านการมีส่วนร่วม

พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา **ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ข้อที่ 5 การจัดประชุมประชาคมในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจากประชาชน มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่อภิปรายเช่นนี้ได้ว่า** อาจเนื่องจาก ประชาชนมีโอกาสในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสนอความคิดเห็น ปัญหาและความต้องการ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี อีกทั้งสถานที่ในการจัดประชุมประชาคมใกล้บ้าน ทำให้ประชาชนมีความสะดวกเข้าร่วมประชุมประชาคมที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน จัดขึ้น

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา **ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ข้อที่ 4 การจัดกิจกรรมเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่อภิปรายเช่นนี้ได้ว่า** อาจเนื่องจาก ประชาชนไม่ได้รับรู้การจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อีกทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนได้รับทราบการจัดกิจกรรมยังไม่ทั่วถึง และเวลาในการจัดกิจกรรมอยู่ในช่วงเวลาราชการ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่

ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมอาจไม่สะดวกเข้าร่วมกิจกรรม เช่น โครงการแข่งขันกีฬาประชาชน โครงการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน

5) ด้านความรับผิดชอบ

พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า **ข้อที่ 3 อบต. มีความตั้งใจรับผิดชอบโดยคำนึงถึงผู้รับบริการ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่อภิปรายเช่นนี้ได้ว่า** อาจเนื่องจาก ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ได้รับรู้เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของ ส.อบต. ผู้บริหาร รวมถึงพนักงาน เช่น ส.อบต. สามารถแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบดูแลในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เรื่องสุขภาพ อนามัย สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินมีการคำนึงถึงประชาชนผู้รับบริการ

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้านความรับผิดชอบ พบว่า **ข้อที่ 5 การยอมรับผลการปฏิบัติงานของ อบต.อย่างสม่ำเสมอ มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** อาจเนื่องจากประชาชนในตำบลบ้านปิน ยังไม่ได้รับรู้ผลการปฏิบัติงาน หรือการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ได้ทราบอย่างต่อเนื่อง ทำให้ยังไม่ค่อยยอมรับผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างครบถ้วนสม่ำเสมอ

6) ด้านความคุ้มค่า

ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า **ข้อที่ 6 อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** อาจเนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินได้มีการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้านความคุ้มค่า

พบว่า ข้อที่ 5 อบต. ส่งเสริมรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า อาจเนื่องจาก ประชาชนยังไม่ได้ รับการส่งเสริมสนับสนุนให้รักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น อีกทั้งประชาชนไม่รู้คุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ทำให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นอย่างสิ้นเปลือง

2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า

1) **ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน** มีความคิดเห็นต่อการ บริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ **ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการ ประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัด มหาสารคาม พบว่า ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีสภาพแตกต่างในเรื่องระดับการศึกษา เห็นว่ามีการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรนต์ครินทร์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะ ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำ หลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษารายงานพบว่าเมื่อเปรียบเทียบ ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ไม่แตกต่างกัน**

2) **ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน** มีความคิดเห็นต่อการบริหารตาม หลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาเป็นไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ **ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีสภาพแตกต่างในเรื่อง ระดับการศึกษาเห็นว่าการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ แต่เมื่อพิจารณาพบได้ว่า ด้านนิติธรรม และด้านการมีส่วนร่วมมีความ**

คิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีไม่แตกต่างกัน โดยยกเว้น ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีแตกต่างกัน **ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรณรงค์รินทร์ (2548 : บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาวิจัยพบว่ากลาง เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ไม่แตกต่างกัน

3) ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา **โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน** ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ **ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550 : บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีสภาพแตกต่างในเรื่อง เพศ เห็นว่ามีการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือ ตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเพศไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มี เพศแตกต่างกันนั้นเห็นว่าการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน มีการให้บริการประชาชนโดยไม่จำกัดเพศ และไม่ว่าเพศใดก็สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีได้เสมอกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ไม่แตกต่างกัน แต่มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า มีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก 5 ด้าน ดังกล่าวมา ความแตกต่างของเพศ ประชาชนอาจมีความคิดว่าเพศชายมักให้มีการแสดงความคิดเห็นให้ความสำคัญต่อการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพศชายอาจได้เข้าร่วมการตรวจสอบการทำงานเพื่อให้เกิดความโปร่งใสของการทำงานของฝ่ายบริหาร **สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรณรงค์รินทร์ (2548 : บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาวิจัยพบว่าโดยรวมทัศนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับ

ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักกรรมภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการค้นพบ (Fact Finding) จากผลการศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ และ 6) ด้านความคุ้มค่า เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์ สำหรับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อีกทั้งยังเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ จึงได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะ เป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผลการศึกษา พบว่า การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน **โดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรแก้ไขและปรับปรุงเกี่ยวกับการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการรับฟังความคิดเห็น การเสนอปัญหา ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมเสนอแผนพัฒนาตำบล ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ควรเพิ่มช่องทางการตรวจสอบการร้องทุกข์ให้แก่ประชาชน ตลอดจนควรมีการพัฒนาศักยภาพพนักงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ควรมีการทำงานเป็นทีม เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน บรรลุผลสำเร็จ คือ การให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้น

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรปรับปรุงแก้ไขกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อย่างต่อเนื่องให้ครอบคลุมในทุกหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอปัญหา ข้อเสนอแนะในการเสนอโครงการต่าง ๆ เพื่อนำเข้าจัดทำแผนพัฒนาตำบลเพื่อนำเข้าพิจารณาโดยผ่านความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน บรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีที่เป็นกรอบในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพื่อจัดทำกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาความเจริญให้ตำบลบ้านปิน

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความคุ้มค่า ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรแก้ไขปรับปรุงเรื่องเกี่ยวข้องกับ การใช้ทรัพยากรหรือการใช้งบประมาณให้เกิดความคุ้มค่า สามารถประหยัดงบประมาณให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมให้มากที่สุด

2) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน **ด้านนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรแก้ไขปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติให้มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของประชาชน โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชนเป็นหลัก เช่น ข้อบัญญัติการรักษาความสะอาดในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติ

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือข้อที่ 5 ข้อบัญญัติกฎ ระเบียบ ของ อบต. เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมในให้บริการประชาชน ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ร่วมเสนอความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติ ระเบียบของ อบต. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อที่ 4 ข้อบัญญัติกฎ และข้อบังคับของ อบต. มีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรปรับปรุงแก้ไขพิจารณาข้อบัญญัติ กฎ และข้อบังคับของ อบต. ให้มีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ผลกระทบต่อประชาชน

3) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน **ด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม โดยเริ่มจากครอบครัว โรงเรียน เพื่อสอนให้เด็กมีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อให้เด็กเป็นคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาตำบลต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 1 การเลือกตั้ง ส.อบต. ผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติงานด้านการเมือง ยึดหลักความถูกต้องดีงามของพลเมืองที่ดี ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรส่งเสริมให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อเลือกคนดีมาบริหารตำบล

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 6 ผู้บริหารพนักงานยึดแบบอย่างคุณธรรมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรมีการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้บริหาร สภามอบองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงาน โดยจัดให้มีการฝึกอบรมหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงาน

4) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน **ด้านความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้มีความโปร่งใส เปิดเผยขั้นตอนการทำงาน สามารถให้ประชาชนได้มีโอกาสตรวจสอบได้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ได้อย่างสะดวก ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรส่งเสริมช่องทางการให้ประชาชนได้มีโอกาสร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.อย่างต่อเนื่อง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลรายรับ-รายจ่ายเงินของ อบต. ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน งบการเงิน รายรับรายจ่าย โดยการปิดประกาศไว้ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านและ และทุกหมู่บ้าน เพื่อประชาชนสามารถได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับเงินงบประมาณ รายรับรายจ่าย

5) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน **ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรังพึงความคิดเห็น การเสนอปัญหา ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมเสนอแผนพัฒนาตำบล ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ควรเพิ่มช่องทางการตรวจสอบของประชาชนให้มากขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 การจัดประชุมประชาคมในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจากประชาชน ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสได้ร่วมเสนอความคิดเห็น ปัญหาและความต้องการ ตลอดจน ข้อเสนอแนะการทำงาน ควรจัดการประชุมประชาคมนอกเวลาราชการ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมประชุมได้สะดวก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 4 การจัดกิจกรรม เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินควรมี การปรับปรุงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิญให้ประชาชนได้รับทราบการจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึง เช่น โครงการแข่งขันกีฬาประชาชน โครงการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน

6) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านปิน **ด้านความรับผิดชอบต่อโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน และสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรมีการ ปรับปรุงแก้ไขในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบต่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน ในการพัฒนาตำบลให้เจริญยิ่งขึ้น เช่น ส.อบต. แบ่งงานกันรับผิดชอบในเรื่อง โครงสร้างพื้นฐาน เรื่องสุขภาพ อนามัย สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 3 อบต. มีความ ตั้งใจรับผิดชอบต่อค่านึงถึงผู้รับบริการ ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินควร ปรับปรุงแก้ไขการทำงานที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนโดยรวม ในการพัฒนางานและการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น มีการกำหนดความรับผิดชอบต่อตามที่ ตามงาน ของส่วนราชการของ อบต. โดยผู้บริหารและพนักงาน หรือตามพื้นที่หมู่บ้านโดย ส.อบต.

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 5 การยอมรับผล การปฏิบัติงานของ อบต. อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควร มีการปรับปรุงการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของงานหรือตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้ เกิดการยอมรับผลการปฏิบัติงานของประชาชน

7) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านปิน **ด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านปิน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่า การประหยัดงบประมาณ มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า ตลอดจนมีการส่งเสริม ให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 6 อบต. ได้ส่งเสริม ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านปิน ควรมีการส่งเสริมศักยภาพของประชาชนในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยผ่านโครงการการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 5 อบต. ส่งเสริม รักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปินควรมี

การปรับปรุงแก้ไขโดยการให้ความรู้ความเข้าใจการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ประชาชน
 ได้รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 อีกทั้งเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะเพื่อการวิจัย
 ในครั้งต่อไปดังนี้

- 1) ควรศึกษาเรื่อง บทบาทของประชาชนในการส่งเสริมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
- 2) ควรศึกษาเรื่อง การตรวจสอบการทำงานภาคประชาชนในการบริหารงานองค์การ
 บริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
- 3) ควรศึกษาเรื่อง ประชาชนกับการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้
 จังหวัดพะเยา
- 4) ควรศึกษาเรื่อง การทำหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็นต่อ
 การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เรื่อง การบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อคำถามถามมาตราส่วน ประมาณค่ามีตัวเลือกระดับความคิดเห็นการบริหารงาน 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะการบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ในการตอบแบบสอบถามขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง (เพราะจะทำให้คำตอบที่ได้รับไม่สมบูรณ์ และไม่สามารถวิเคราะห์ผลได้) ซึ่งการตอบแบบสอบถามทั้งหมดจะทำให้ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยพะเยา มีประโยชน์ และเชื่อถือได้ คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ช่าง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. 18 – 30 ปี

2. 31 – 45 ปี

3. 46 – 60 ปี

4. มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือ ประถมศึกษา

2. มัธยมศึกษา หรือ ปวช.

3. อนุปริญญา หรือ ปวส.

4. ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ที่	รายการหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านนิติธรรม						
1	นโยบายของ อบต. อยู่ภายใต้กรอบของกฎ และระเบียบ					
2	การออกข้อบัญญัติของ อบต. ได้รับการยอมรับ					
3	นโยบายของ อบต. มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันและตรงกับความต้องการประชาชน					
4	ข้อบัญญัติ กฎ และข้อบังคับ ของ อบต. มีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม					
5	ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ของ อบต. เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ในการให้บริการประชาชน					
6	การบังคับใช้ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ของ อบต. บังคับใช้กับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ					
7	การดำเนินการของ อบต. คำนึงถึงความถูกต้องและความชอบธรรมของกฎหมาย					
ด้านคุณธรรม						
1	การเลือกตั้ง ส.อบต. ผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติงานด้านการเมือง ยึดหลักความถูกต้องดีงามของพลเมืองที่ดี					
2	อบต. ส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เริ่มจากเยาวชน และครอบครัว					
3	อบต. สนับสนุนผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม ให้ได้รับการประกาศเชิดชูเป็นตัวอย่าง					
4	อบต. มีการกำหนดมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินงานของ อบต.					
5	อบต. มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากร					
6	ผู้บริหาร พนักงานยึดแบบอย่างคุณธรรมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา					

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ที่	รายการหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความโปร่งใส						
1	การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ประชาชนทราบโดยทั่วกันอย่างต่อเนื่อง					
2	การชี้แจงการดำเนินงานของ อบต. ให้ประชาชนได้รับทราบ ทั้งก่อนและหลังดำเนินงานเป็นประจำ					
3	การเปิดเผยข้อมูลรายรับ- รายจ่ายเงินของ อบต.					
4	การจัดช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนอย่างสะดวก					
5	การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ได้อย่างสะดวก					
6	การรายงานผลดำเนินงาน อบต. ให้ประชาชนได้ทราบอย่างต่อเนื่อง					
ด้านการมีส่วนร่วม						
1	การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่น					
2	การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นโดยประชาคม					
3	การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์					
4	การจัดกิจกรรมเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน					
5	การจัดประชุมประชาคมในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจากประชาชน					
6	การมีประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ อบต.					
7	การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของ อบต.					

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ที่	รายการหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความรับผิดชอบ						
1	อบต. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากร					
2	อบต. กำหนดส่วนงานรับผิดชอบในการแก้ปัญหา					
3	อบต. มีความตั้งใจรับผิดชอบโดยคำนึงถึงผู้รับบริการ					
4	อบต. มีความรับผิดชอบต่อชุมชน					
5	การยอมรับผลการปฏิบัติงานของ อบต.อย่างสม่ำเสมอ					
6	อบต. มีผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้					
ด้านความคุ้มค่า						
1	อบต. ได้ใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด					
2	อบต. ได้ใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
3	อบต. กำหนดมาตรการประหยัดพลังงานและให้บุคลากรของ อบต. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด					
4	อบต. ดำเนินโครงการโดยเน้นใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและใช้อย่างคุ้มค่า					
5	อบต. ส่งเสริมรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น					
6	อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

1. ด้านนิติธรรม

1.1 ปัญหา.....

.....

1.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านคุณธรรม

2.1 ปัญหา.....

.....

2.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านความโปร่งใส

3.1 ปัญหา.....

.....

3.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วม

4.1 ปัญหา.....

.....

4.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

5. ด้านความรับผิดชอบ

5.1 ปัญหา.....

.....

5.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

6. ด้านความคุ้มค่า

6.1 ปัญหา.....

.....

6.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา”

ชื่อนักศึกษา นายคณพล โยธาดี หลักสูตร ปร.ม. สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วีระ เลิศสมพร

1. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ**

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

2. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์**

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

3. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **นายทองสุข บุญพอ**

ตำแหน่งปัจจุบัน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน

สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

(ลงชื่อ).....

(นายทองสุข บุญพอ)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๑๕ / ๐๖๑

วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยพะเยา
ตำบลแม่กา อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ๕๖๐๐๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอดำเนินการขอพระราชทานเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน (นายทองสุข บุญพอ)

ด้วย นายคุณพล โยธาดี ชั้นปีที่ ๒ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมี ดร.วิระ เลิศสมพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้น มหาวิทยาลัยพะเยา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในหัวข้อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

โทร. ๐ ๕๔๕๖ ๖๖๖๖ ต่อ ๑๑๖๒, ๑๑๖๓

โทรสาร. ๐ ๕๔๕๖ ๖๖๙๑

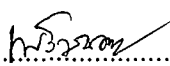
วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา”

ชื่อนักศึกษา นายดนุพล โยธาดี หลักสูตร ปร.ม. สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วีระ เลิศสมพร

1. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ**
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา
 สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์**
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา
 สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
3. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **นายทองสุข บุญพอ**
 ตำแหน่งปัจจุบัน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น
 สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

(ลงชื่อ)..........)

(ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยการศึกษาดอเมือง โทร. ๑๑๖๒-๓

ที่ ศธ.๐๕๙๐.๒๔/ว.๒๕๖๔ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ

ด้วย นายคุณพล โยธาดี ชั้นปีที่ ๒ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการศึกษาดอเมือง มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมี ดร.วีระเลิศสมพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้น มหาวิทยาลัยพะเยา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในหัวข้อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอดความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ปราณี อุษศิริ)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีวิทยาลัยการศึกษาดอเมือง

รักษาการแทนคณบดีวิทยาลัยการศึกษาดอเมือง

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา”

ชื่อนักศึกษา นายธนุพล โยธาดี หลักสูตร.ร.บ.ม. สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วีระ เลิศสมพร

1. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ**

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

2. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์**

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

3. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **นายทองสุข บุญพอ**

ตำแหน่งปัจจุบัน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น

สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

(ลงชื่อ).....

(ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยการศึกษาดอเมือง โทร. ๑๑๖๒-๓

ที่ ศธ.๐๕๙๐.๒๘/ว.๒๕๖๔ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เรียน ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์

ด้วย นายคนุพล โยธาดี ชั้นปีที่ ๒ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการศึกษาดอเมือง มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมี ดร.วีระเลิศสมพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้น มหาวิทยาลัยพะเยา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในหัวข้อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอดความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ปราณี อยู่ศิริ)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีวิทยาลัยการศึกษาดอเมือง

รักษาการแทนคณบดีวิทยาลัยการศึกษาดอเมือง

ภาคผนวก ค วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม

วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “การบริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา”

ชื่อนิสิต นายดนุพล โยธาดี หลักสูตร รม. สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วีระ เลิศสมพร

1. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ**

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

2. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์**

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

3. ชื่อสกุล - ของผู้เชี่ยวชาญ **นายทองสุข บุญพอ**

ตำแหน่งปัจจุบัน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น

สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัด

พะเยา

คำชี้แจง แบบวัดของการวิจัยตอนที่ 2 ทำขึ้นเพื่อให้ผู้ตอบได้วัดระดับการบริหารตามหลักกิจการ

บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ในแต่ละ

หัวข้อ หากท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าคำถามในข้อใดที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็น

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้ไม่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ข้อความ	การวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
ด้านนิติธรรม	+1	+1	+1	1
1. นโยบายของ อบต. อยู่ภายใต้กรอบของกฎ และระเบียบ	+1	+1	+1	1
2. การออกข้อบัญญัติของ อบต. ได้รับการยอมรับ	+1	+1	+1	1
3. นโยบายของ อบต. มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน และตรงกับความต้องการประชาชน	+1	+1	+1	1
4. ข้อบัญญัติ กฎ และข้อบังคับ ของ อบต. มีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม	+1	+1	+1	1
5. ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ของ อบต. เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ในการให้บริการประชาชน	+1	+1	+1	1
6. การบังคับใช้ข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ของ อบต. บังคับใช้กับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	+1	+1	+1	1
7. การดำเนินการของ อบต. ดำเนินถึงความถูกต้องและความชอบธรรมของกฎหมาย	+1	+1	+1	1
ด้านคุณธรรม	+1	+1	+1	1
1. การเลือกตั้ง ส.อบต. ผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติงานด้านการเมืองยึดหลักความถูกต้องดีงามของพลเมืองที่ดี	+1	+1	+1	1
2. อบต. ส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเริ่มจากเยาวชน และครอบครัว	+1	+1	+1	1
3. อบต. สนับสนุนผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม ให้ได้รับการประกาศเชิดชูเป็นตัวอย่าง	+1	+1	+1	1
4. อบต. มีการกำหนดมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินงานของ อบต.	+1	+1	+1	1
5. อบต. มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากร	+1	+1	+1	1
6. ผู้บริหาร พนักงงานยึดแบบอย่างคุณธรรมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา	+1	+1	+1	1

ข้อความ	การวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
ด้านความโปร่งใส	+1	+1	+1	1
1. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ประชาชนทราบโดยทั่วกันอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1
2. การชี้แจงการดำเนินงานของ อบต. ให้ประชาชนได้รับทราบทั้งก่อนและหลังดำเนินงานเป็นประจำ	+1	+1	+1	1
3. การเปิดเผยข้อมูลรายรับ- รายจ่ายเงินของ อบต.	+1	+1	+1	1
4. การจัดช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนอย่างสะดวก	+1	+1	+1	1
5. การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ได้อย่างสะดวก	+1	+1	+1	1
6. การรายงานผลดำเนินงาน อบต. ให้ประชาชนได้ทราบอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1
ด้านการมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	1
1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	1
2. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นโดยประชาคม	+1	+1	+1	1
3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์	+1	+1	+1	1
4. การจัดกิจกรรมเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน	+1	+1	+1	1
5. การจัดประชุมประชาคมในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจากประชาชน	+1	+1	+1	1
6. การมีประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ อบต.	+1	+1	+1	1
7. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของ อบต.	+1	+1	+1	1

ข้อความ	การวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
ด้านความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	1
1. อบต. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากร	+1	+1	+1	1
2. อบต. กำหนดส่วนงานรับผิดชอบในการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	1
3. อบต. มีความตั้งใจรับผิดชอบโดยคำนึงถึงผู้รับบริการ	+1	+1	+1	1
4. อบต. มีความรับผิดชอบต่อชุมชน	+1	+1	+1	1
5. การยอมรับผลการปฏิบัติงานของ อบต. อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1
6. อบต. มีผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1
ด้านความคุ้มค่า	+1	+1	+1	1
1. อบต. ได้ใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด	+1	+1	+1	1
2. อบต. ได้ใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม	+1	+1	+1	1
3. อบต. กำหนดมาตรการประหยัดพลังงานและให้บุคลากรของ อบต. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด	+1	+1	+1	1
4. อบต. ดำเนินโครงการโดยเน้นใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและใช้อย่างคุ้มค่า	+1	+1	+1	1
5. อบต. ส่งเสริมรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น	+1	+1	+1	1
6. อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	1

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **เอกสารประกอบการศึกษาด້วยตัวเอง**. กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). **ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทย ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่**. กรุงเทพฯ, เสมาธรรม.
- จำรัส จิตรัตนอนันต์. (2548). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ropic., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. กำแพงเพชร.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2544). **ธรรมาภิบาล : การมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2518). **การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). **ธรรมาภิบาลท้องถิ่น : บทเรียนจากต่างแดน**. กรุงเทพฯ, สถาบันพระปกเกล้า.
- นพพล สุรศักดิ์รินทร์. (2548). **การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ropic., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- นันทพล พงศธรวิสุทธิ. (2548). **บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็งอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากุล. (2550). **ระเบียบวิธีการวิจัย : แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จ**, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ, ยูแอนด์ไอ อินเทอร์เน็ตมีเดีย.

- บุษกรรณ์ กรัมย์, (2551). การประเมินการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ropic. สาขาเนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2542). การปกครองท้องถิ่นของประเทศฟิลิปปินส์. กรุงเทพฯ, โครงการ
 ส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดินโดยกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น, สำนักงาน ก.พ..
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2526). การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ, ม.ป.พ.
- ประเวศ วะสี. (2547). **ธรรมาภิบาล: การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่**. กรุงเทพฯ,
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538), **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**.
 กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มธุรยา คูสกุลรัตน์, (2552). **ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการนำนโยบายการ
 กระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นไปปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลคุ้มเก่าอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์**, การศึกษาค้นคว้าอิสระ ropic.,
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2547). **รายงานผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและการกำกับดูแลตรวจสอบ**.
 กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัชนิย์ เต้ามิม. (2548). **การบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร**. การศึกษาค้นคว้า
 อิสระ ropic., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ลิขิต ชีรเวดิน. (2535). **การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท,**
 คณะวิจัยคณะรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร. (2550). **การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 เทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ropic., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **เอกสารประกอบการอบรม เล่ม 1
หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานราชการ. การปฏิบัติงานราชการยุคใหม่
และการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์.** สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2554
จาก [http://www.psdب.ku.ac.th/governance.pdf](http://www.psdب.ku.ac.th/government/20governance.pdf)).
- สถาบันดำรงราชานุภาพ และกรมการปกครอง. (2540). **รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการ
บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล.** กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์กรมการปกครอง.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2543). **รายงานการวิจัยเรื่องการบริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลแบบมีส่วนร่วม, องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์,
กรุงเทพฯ.**
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2546). **ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรการ
บริหารงานการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
อาทิตยโปรดักส์กรุ๊ป.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัด
สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). **แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ.
- สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2554).
รวมกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, กรุงเทพฯ.
- สุจิตรา มีจำรัส. (2550). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- สุณี พลดีเยี่ยม. (2546). **หลักสำคัญในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.** กองทันตสาธารณสุข
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, นนทบุรี.
- สุทธิรัตน์ จรรย์โกมล, (2550). **การประเมินผลการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนาเลา อำเภอคอนสาร จังหวัด
ชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม., สาขานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการเมืองการ
ปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.**
- สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2547). **การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล:
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**

- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น, (2554). **แผนพัฒนา 3 ปี (2554–2556)**, องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป็น, พะเยา.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2549), **วิธีวิทยาการวิจัยเชิงประมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : สามลดา.
- อาภรณ์ ชัยออน. (2551). **การประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รม.ม.,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อำนาจ เกื้ออนนาดี. (2546). **การศึกษาผลการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแพ่งอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รม.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Clarke, John J. *Outline of Local Government of the United Kingdom*. London : Sir Issac Pitman and Son, Ltd., 1957.
- Holloway, William V. *Qualitative Research Methods in Public Relations and Marketing Communications*. London : Routledge, 1951.
- Montagu, Haris G. *A Comparative Survey of Local Government and Administration*. Chicago : s.n., 1984.
- Robson, William A. *Local Government Encyclopedia of Social Science*. New York : The Macmillan Company, 1953.

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	นายตฤพล โยธาติ
วัน เดือน ปีเกิด	29 ตุลาคม 2527
ที่อยู่ปัจจุบัน	176 หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	176 หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ประกอบธุรกิจให้บริการรถเช่านำเที่ยว
ประวัติการศึกษา	บธ.บ. (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2550	

